

LETO XIV
ŠTEVILKA 71
14. avgust 2008

LIPNICA

G l a s i l o O b č i n e M o r a v s k e T o p l i c e

PO NEVIHTI – Martjanci, 14. julij 2008

FOTO: GERZ GRABAR

U V O D N I K

Avgustovska številka Lipnice je prvenstveno namenjena predstavitvi programov občinskega praznika in Košičevih kulturnih dnevov – o njih pišemo na kar šestih straneh; a obilje dogodkov je glasilo spet izoblikovalo po svoje in ga napelo na 24 strani. Posebne strani namenjamo juljskemu neurju in letošnji žetvi, srečanju razseljenih Prosenjakovčanov in organiziranim poletnim aktivnostim za osnovnošolce: rdeča nit dogajanja vseh štirih taborov (hokejski, nogometni, lovski, gasilski) je aktivno preživljanje prostih dni ob spoznavanju vrednot športnih ali drugih dejavnosti. O zdravem duhu in značilnostih najbolj priljubljene športne igre na svetu za Lipnico govori nogometni trener Bojan Malačič.

Naslednji mesec dni bo nabit z raznovrstnimi dogodki. Pridite, bodite zraven!

Ludvik Sočić, urednik

Drage občanke in občani!

Ob prazniku občine Vam vsem želim veliko dobre volje in pozitivnih misli ter pričakujem, da se bomo skupaj veselili naših pridobitev, zato Vas iskreno vabim na prireditve, ki so predvidene v okviru letošnjega praznika občine.

Na koncu izrabljam priložnost in že vnaprej iskreno čestitam vsem, ki jim bo dodeljena čast letošnjih občinskih nagrajencev!

Franc Cipot, župan

Tisztelt Pogárok!

Kívánom, hogy községünk ünnepe alkalmából mindenkit töltsse el az akaratérő, a pozitív gondolkodás, s együtt örüljünk a munkánk eredményeinek. Ezért mindenkit tiszta szívből várok az idei községi ünnep keretében megtartandó rendezvényeinkre.

Szeretnék élni az alkalommal és már előre gratulálni mindazoknak, akik a községi ünnepen elismerében részesülnek.

Franc Cipot, polgármester

ŽETEV 2008 – Tako obetavno se je začela ...

... in tako klavmo končala v začetku avgusta.

ODLIČNJAKI – Kar 20 z osnovnih šol naše občine jih je končalo z odliko (glej seznam na strani 11). Skupinska fotografija je nastala med sprejemom pri županu Francu Cipotu.

ZMAGOVITI ZAMAHI – Na državnem prvenstvu v Presiki so prekmurski kosci unovič dokazali spretnost in mojstrstvo. Marija Puhan je ugnala vse, Gizela Cifer je bila tokrat tretja.

FOTO: Oskar MAKARI

SEBEBORSKI GASILCI so slovesno prevzeli komandno vozilo in prikolico za prevoz opreme.

POLETNI TABORI – Na straneh 18 in 19 poročamo o poletnih taborih osnovnošolcev. Gasilski je potekal v Ivanovcih.

FOTO: Ludvik SOČIČ

TIC Z NOVIM VODJEM – Julija je naloge direktorja prevzel Saša Fras, mag. farmacije.

KMN SUHI VRH: POMURSKI PRVAK – Še en športni kolektiv iz občine je dosegel zavidljiv rezultat: ekipa KMN Suhi Vrh je zmagala v Pomurski ligi malega nogometa.

FOTO: Vesna JAKŠA

ZABAVNA FRANČKOLIZA – Zbrane zna razveseliti in razvedriti s svojim šaljivim, humorističnim nastopom.

Črna nedelja 13. julija – hudo neurje s točo OGROMNA ŠKODA NA OBJEKTIH, INFRASTRUKTURI IN POLJŠČINAH

Tako uničujočega neurja v tako velikem obsegu – pas je segal od Kamnika v osrednji Sloveniji čez Savinjsko dolino, južno od Maribora, Slovenske gorice ter Prlekijo in Prekmurje – na slovenskih tleh še nismo doživeli. Po grobih ocenah je neurje v Sloveniji povzročilo za več kot 60 milijonov evrov škode.

Močan veter in toča žal nista prizanesla niti naši občini, zlasti v pasu katastrskih občin Noršinci, Martjanci, Moravske Toplice, Zgornji Moravci, Sebeborci, Ivanovci, Kančevci, Suhi Vrh, Vučja Gomila, Fokovci, Selo, Čikecka vas, Motvarjevci, Prosenjakovci in morda še kje. Posledice so bile katastrofalne: veter je podiral vse pred seboj, ruval in lomil je stoletna drevesa, odkrival hiše in gospodarska poslopja, toča pa je povsem uničila poljščine in pridelke v trajnih nasadih. Škoda na objektih, infrastrukturi in poljščinah bo v občini zagotovo krepko preseгла milijon evrov, je prepričan župan Franc Cipot.

Gasilci iz naše občine so požrtvovalno in v prvi vrsti samoiniciativno sodelovali pri sanaciji posledic neurja: odstranitvi podrtih dreves s cest in drugih poti, prekrivanju poškodovanih streh s folijo, pokrivanju hiš, črpanju vode iz kleti in na številnih drugih intervencijah. Samo na nepremičninah, kjer je bilo poškodovanih okrog 300 objektov – najhuje strehe na osnovni šoli in observatoriju v Fokovcih, na stanovanjski hiši v Ivanovcih in na treh hišah z gospodarskimi poslopji v Vučji Gomili, škoda po prvih

sredstev se začelja drugi del sanacije. Vanjo so se vključile tudi humanitarne organizacije in država, nekaj pa bo primaknila tudi občina iz svojega sklada za naravne nesreče.

znanih ocenah presega 600 tisoč evrov. Na poljščinah pa naj bi bilo škode za več kot milijon evrov. Posebna komisija, ki jo je imenoval župan in so jo sestavljali poveljnik Štaba Civilne zaščite občine Moravske Toplice Štefan Jančarič, namestnik Slavko Škerlak in gradbena strokovnjakinja Slavica Pintarič, je že popisala poškodovane nepremičnine, v času poročanja potekajo še popisi poškodovanih pridelkov na njivskih površinah in v trajnih nasadih.

Župan je pripravil poseben sprejem za 41 gasilcev iz sedmih prostovoljnih gasilskih društev, ki so se izkazali v akcijah reševanja in jim na predlog občinskega štaba CZ izročil priznanja kot moralno zadoščenje za vložene napore pri takojšnji sanaciji. Ob tem je dejal, da smo bili nedavno priča neurju, v katerem se je potrdilo, kako nemočni in ranljivi smo. Izvor vremenskih ujm je v klimatskih spremembah, ki jih v prvi vrsti povzročata človek s svojim brezbriznim in mačehovskim odnosom do narave. Dodal je, da se je organizacija dela sil zaščite, reševanja in pomoči – in tu so gasilci najštevilnejši – tudi pri odpravljanju posledic zadnjega neurja pokazala kot zelo učinkovita in na visokem strokovnem nivoju, zato je vsem, vodstvu in operativcem, izrekel priznanje. Najnujnejše intervencije so bile namreč opravljene v nekaj urah, odprava posledic, ki se bodo žal še dolgo čutile, pa v nekaj dneh. Čeprav škode ni bilo mogoče nikomur odpraviti brez posledic, je bilo še kako prav, da so prostovoljci vsem pomoči potrebnim pomagali po svojih najboljših močeh.

V sanaciji škode pa so bili po službeni dolžnosti takoj po neurju in naslednje dni vključeni tudi delavci Javnega komunalnega podjetja Čista narava, Elektra, Telekom, Komunale ... Za vzpostavitev prvotnega stanja pa bo potrebno še veliko vložene truda. Z zbiranjem prostovoljnih prispevkov občanov in donatorskih

Na slovesni podelitvi zahval je bil prisoten tudi poveljnik Štaba CZ za Pomurje Martin Smodiš, ki je dejal, da je bilo v Pomurju 13. julija prizadetih devet občin, prav toliko tudi naslednji dan v zgodnjih jutranjih urah. 580 pomurskih gasilcev iz 62 društev pa je ob dobri koordinaciji dela na terenu v sanaciji posledic opravilo 3.700 prostovoljnih delovnih ur, s čimer se potrjuje, meni Smodiš, da je v Pomurju še močno prisoten čut solidarnosti in pomoči ljudem ob nesrečah.

Geza Grabar

Dobitniki posebnih zahval občinskega štaba CZ in župana:

Aleš Škerlak, Ervin Vagner, Ernest Horvat, Vlado Dervarič, Damjan Dervarič, Karel Novak in Drago Barbarič (PGD Sebeborci), Štefan Podlessek, Štefan Pintarič, Aleš Banko, Leon Banko, Peter Lončar, Boštjan Balaško, Avgust Balaško, Dejan Jančarič, Damjan Vratar in Bojan Pintarič (PGD Noršinci), Emil Hari, Daniel Hari, Drago Vinčec, Štefan Kuhar in Štefan Bencak (PGD Moravske Toplice), Vinko Vogrinec in Geza Malačič (PGD Kančevci), Emil Počič, Ludvik Gomboc ml., Ludvik Gomboc st., Simon Kučan, Aleksander Novak ml., Aleš Hanč in Suzana Počič (PGD Fokovci), Anton Ošljaj in Robert Casar (PGD Tešanovci), Marjan Rituiper, Franc Kocet, Denis Kocet, Darko Perš, Emil Kakaš, Dejan Kakaš, Srečko Sukič in Stanko Gomboc (PGD Vučja Gomila).

Župan je izrekel ustno zahvalo članom občinske komisije, ki je popisovala škodo na nepremičninah: Štefanu Jančariču, Slavku Škerlaku in Slavici Pintarič.

Ljudje v stiski niso ostali sami. Zavarovalnice so pohitele s popisom in izplačilom škod za poškodovane objekte, prispevke zbirajo humanitarne organizacije. V okviru enkratne denarne pomoči, ki jo je vlada namenila za obnovo poškodovanih stanovanjskih objektov, je občanom Občine Moravske Toplice namenjenih 26.000 evrov, svoj delež bo primaknila tudi občina. (L. S.)

PROGRAM PRIREDITEV

Nedelja, 17. avgust 2008

FILOVCI – športno-rekreacijski center, 9³⁰
VAŠKE IGRE OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Sobota, 30. avgust 2008

MORAVSKE TOPLICE, 10³⁰
KOLESARSKI MARATON

Sobota, 30. avgust 2008

IVANCI, 15⁰⁰
ZELENJADARSKI DAN

Sobota, 6. september 2008

SUHI VRH – nogometno igrišče KMN, 15⁰⁰
NOGOMETNI DAN

Sobota, 6. september 2008

BOGOJINA – kulturna dvorana, 20⁰⁰
FOLKLORNI VEČER

Nedelja, 7. september 2008

BOGOJINA – sejna soba, 11⁰⁰
SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA
s podelitvijo občinskih priznanj in nagrade

Nedelja, 7. september 2008

BOGOJINA – kulturna dvorana, 14⁰⁰
OSREDNJA PRIREDITEV

Petek, 12. september 2008

MARTJANCI – vrtec, 16⁰⁰
PREVZEM PRIZIDKA VRTCA MARTJANCI

Sobota, 13. september 2008

MORAVSKE TOPLICE – igrišče Livada, 10³⁰
GOLF TURNIR ZA POKAL OBČINE MORAVSKE TOPLICE

Nedelja, 14. september 2008

MURSKA SOBOTA – SEBEBORCI, 9⁰⁰
AVTO MOTO RALLY »VSE ZA VARNOST PROMETA«

Sobota, 20. september 2008

SELO – parkirišče ob rotundi, 18⁰⁰
LŪJPANJE KUKORCE

Petek, 26. september 2008

PROSENJAKOVCI – Dvojezična osnovna šola, 9⁰⁰
MINI OLIMPIJADA

Petek, 26. september 2008

PROSENJAKOVCI – Dvojezična osnovna šola, 13⁰⁰
PREVZEM OBNOVLJENE DOŠ PROSENJAKOVCI

Sobota, 27. september 2008

LUKAČEVCI – zavetišče za živali, 12⁰⁰
PREVZEM ZAVETIŠČA ZA ŽIVALI

Sobota, 27. september 2008

TEŠANOVCI-MLAJTINCI, pri ribniku, 14⁰⁰
PREVZEM LOKALNE CESTE TEŠANOVCI-MLAJTINCI

Sobota, 27. september 2008

TEŠANOVCI – Oaza zdravja, 15³⁰
PREVZEM DOŽIVLJAJSKO TURISTIČNEGA CENTRA
OAZA ZDRAVJA

Glede na potek večjega števila objektov v gradnji (lokalna cesa Moravske Toplice-Fokovci II. faza, lokalna cesta Prosenjakovci-Središče, vodovod Berkovci-Prosenjakovci, vodovod Selo) je možno, da bomo omenjenim prireditvam dodali še kakšno, glede na zaključek izvedbe posameznega objekta, ki pa ga v tem trenutku na moremo predvideti.

13. VAŠKE IGRE OBČINE MORAVSKE TOPLICE

**Filovci, športno-rekreacijski center
nedelja, 17. avgust 2008, ob 9.30**

Ekipa bodo tekmovali v 10 igrah, od tega so štiri igre standardne, vendar nekoliko dopolnjene: vlečenje vrvi, sestavljanje kmečkega voza, luščenje koruze in skakanje v vreči s prenosom vode. Pet iger je predlagal organizator, KS Filovci: metanje obročev na kol, prenos tovora z »voza na voz«, trgateg grozdja s stiskanjem – »prešanjem«, metanje gumi škornjev – »batašev«, izdelovanje glinene posode in prenos vode v njej. Deseta, finalna igra prinaša dvojne točke.

KOLESARSKI MARATON

Moravske Toplice, sobota, 30. avgust 2008, ob 10.30

V okviru občinskega praznika Občinska športna zveza vsako leto organizira kolesarski maraton po občini. Maratona se vsako leto udeleži nad 300 kolesarjev. Tudi letos bodo tri različno dolge proge: 10, 30 in 50 km.

12. PRAZNIK OBČINE MORAVSKE TOPLICE

NOGOMETNI DAN

*Suhi Vrh, igrišče KMN Suhi Vrh,
sobota 6. september 2008, ob 15.00*

Nogometni dan bi naj bil predvsem druženje nogometašev in nogometnih navdušencev iz občine. V tekmah malega nogometa bodo sodelovali izbrani igralci vseh nogometnih klubov v občini. Odiigrane bodo predvidoma tri tekme, ena od teh med ekipo Ženskega nogometnega kluba Pomurje Filovci in občinskimi funkcionarji.

SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA

*Bogojina, sejna soba vaško-gasilskega doma
nedelja, 7. september 2008, ob 11.00*

Slavnostna seja bo na dan občinskega praznika, vabljeni so nagrajenci, svetniki in gostje. Osrednji del slavnostne seje je namenjen slovesni podelitvi priznanj in nagrade občine. V kulturnem programu bo nastopil mlad, obetaven glasbenik iz naše občine – harmonikar Aleksander Cifer.

*Mladi
harmonikar
Aleksander
Cifer.*

Aleksander Cifer iz Suhega Vrha je učenec Osnovne šole Fokovci – jeseni bo v 9. razredu devetletke – in nižje glasbene šole v Murski Soboti pri prof. Dejanu Praslu. Igra pri Soboškem harmonikarskem orkestru in dosega vidne rezultate na mednarodnih tekmovanjih v igranju na harmoniko, ki vsako leto potekajo v Moravskih Toplicah.

OSREDNJA PRIREDITEV OB OBČINSKEM PRAZNIKU

*Bogojina, kulturna dvorana vaško-gasilskega doma
nedelja, 7. september 2008, ob 14.00*

Osrednja prireditev je povezana s pomembno obletnico: 800-letnico prve omembe kraja Bogojina. Odprt bo Košičev trg v Bogojini in odkrita spominska plošča.

Zbrane bo nagovoril župan Franc Cipot. Skupaj s komisijo za ocenjevanje urejenosti bo podelil priznanja najlepše urejenim krajem, vrtcu in šoli v občini, s predstavniki Društva upokojencev pa bo podelil priznanja za najlepše urejene domačije upokojencev v občini.

S kulturnim programom se bodo predstavila društva in skupine iz krajevne skupnosti Bogojina.

PREVZEM PRIZIDKA VRTCA MARTJANCI

Martjanci, vrtec, petek, 12. september 2008, ob 16.00

Zaradi večletnega povečanega vpisa otrok je občina zgradila prizidek vrtca v Martjancih, ki bo od letošnjega septembra prvič imel tri oddelke. Dograjena je igralnica za najmlajšo skupino (enoletni otroci), prenovljena bo umivalnica, za vse tri igralnice pa urejena zunanja pokrita terasa. Kulturni program pripravljajo otroci iz vseh enot zavoda Vrta občine Moravske Toplice.

GOLF TURNIR ZA POKAL OBČINE

*Moravske Toplice, igrišče za golf Livada
sobota, 13. september 2008, ob 10.30*

Igranje golfa nudi odlične možnosti druženja, zato ne preseneča podatek, da obsežna zelena polja privabljajo vsak dan nove in nove igralce. Naši občani imajo imenitno igrišče Livada tako rekoč pred nosom, lokalna skupnost pa skuša storiti še nekaj več: Občina Moravske Toplice že sedmo leto ob svojem prazniku v septembru vabi na turnir za pokal občine. Najboljši prejmejo bogate nagrade organizatorja.

AVTO-MOTO RALLY »VSE ZA VARNOST PROMETA«

*Prometno-varnostni center Murska Sobota / Sebeborci
nedelja, 14. september 2008, ob 9.00*

Tradicionalni avto-moto rally v sodelovanju z občino skupaj pripravljajo AMD Štefan Kovač, Združenje šoferjev in avtomehaničkov ter Društvo paraplegikov Prekmurja in Prlekije – rally namreč velja za državno prvenstvo paraplegikov. Smisel rallyja je vzgojni: varna vožnja v cestnem prometu ob upoštevanju cestnoprometnih predpisov. Udeleženci se po spretnostni vožnji v prometno-varnostnem centru v Murski Soboti podajo na več deset kilometrov dolgo pot po prekmurskih cestah s ciljem v Sebeborcih, kjer jih čaka še test znanja iz prometnih predpisov. Sodelujejo tudi vozniki starodobnikov.

12. PRAZNIK OBČINE MORAVSKE TOPLICE

LŪPANJE KUKORCE

**Selo, prireditveni šotor na parkirišču ob rotundi
sobota, 20. september 2008, ob 18.00**

Tudi letošnje lūpanje kukorce (ličkanje koruze) – že peto po vrsti – pripravlja Pevsko društvo Selo, odmevna prireditev pa se je prvič znašla v okrilju programa občinskega praznovanja. Prireditev zadnja leta poteka pod šotorom na parkirišču ob selanski rotundi, ki pa, velikanski, kakor je, komajda zagotavlja dovolj prostora za vse, ki bi radi bili zraven pri »nekdašnjem opravili«. Za dobro voljo bodo poskrbele številne skupine: mladi folkloristi OŠ Fokovci in DOŠ Prosenjakovci, sebeborske pevke in selanski pevci, srbska folklorna skupina, humoristi ... ter, seveda, redni gostje iz Banjšic pri Novi Gorici, za bogato obložene mize domače gospodinje.

Organizator v sodelovanju z OŠ Fokovci in TIC Moravske Toplice prvič pripravlja javni natečaj na temo koruza: likovna dela, literarne prispevke in kulinarične izdelke bodo ocenile posebne komisije. Rok za oddajo del je 15. september (likovni in literarni prispevki) in 19. september (za jedi, pripravljene iz koruze).

MINI OLIMPIJADA

**Prosenjakovci, športno igrišče ob dvojezični osnovni šoli
petek, 26. september 2008, ob 9.00**

Občinska športna zveza je za učence vseh treh osnovnih šol v občini drugič pripravila Mini olimpijado. Letos je soorganizator srečanja mladih Osnovna šola Fokovci. Tudi tokrat bodo udeleženci tekmovali v igrah z žogo (košarka, nogomet, odbojka, med dvema ognjema), tekah, risanju na asfalt, rolanju in nekaterih družabnih igrah. Po končanem športnem delu bodo podeljena priznanja najboljšim v posameznih igrah. Na mini olimpijadi se bo predstavil tudi znani športnik.

PREVZEM OBNOVLJENE DOŠ PROSENJAKOVCI

Prosenjakovci, petek, 26. september 2008, ob 13.00

Na Dvojezični osnovni šoli bo v počitnicah opravljena druga faza obnove šolske zgradbe, ki zajema zamenjavo oken, toplotno izolacijo strehe z zamenjavo strešne kritine, preureditev podstrešja, ureditev multimedialnega centra s knjižnico ter zamenjavo pohištvene opreme v prostorih druge in tretje triade. Program na otvoritveni slovesnosti bodo pripravili učenci in učitelji DOŠ Prosenjakovci.

PREVZEM ZAVETIŠČA ZA ŽIVALI

**Lukačevci, Zavetišče za živali
sobota, 27. september 2008, ob 12.00**

Med objekti, ki so neposredno združili prizadevanja in potrebe celotne pomurske regije, je bila soglasno izražena podpora izgradnji zavetišča za živali na lokaciji ob čistilni napravi v Lukačevcih, in predstavlja zametek projekta za zaščito in varstvo živali, ki se bo nadaljeval v prihodnje.

Na slovesnost so povabljeni pomurski župani, poslanci ter predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Udeleženci se bodo po končani slovesnosti s kočijo, turističnim vlakom in starimi avtomobili odpeljali na odprtje ceste Tešanovci-Mlajtinci.

PREVZEM CESTE TEŠANOVCI-MLAJTINCI

**Cesta Tešanovci-Mlajtinci ob ribniku
sobota, 27. september 2008, ob 14.00**

Razširjena in obnovljena lokalna cesta med Tešanovci in Mlajtinci, z novo zgrajenimi pločniki in javno razsvetljavo v območju zazidljivih zemljišč ter razširitvijo mostu čez reko Lipnico je ena izmed lokalnih cest, ki bodo do letošnje jeseni urejene s pomočjo sredstev za regionalni razvoj. Iz istih virov se na območju občine letos urejata še lokalni cesti Moravske Toplice-Fokovci, druga faza, in Prosenjakovci-Središče.

Lokalno cesto Tešanovci-Mlajtinci bodo ob ribniku, kjer nastaja turistični center z gostinskim objektom, slovesno predali na menu prebivalci obeh naselij.

OAZA ZDRAVJA

**Tešanovci, Oaza zdravja
sobota, 27. september 2008, ob 15.30**

V Tešanovcih bo slovesno odprt osrednji objekt razvojnega projekta *Oaza zdravja*. Na otvoritveni slovesnosti se bodo na izviran način predstavili vsi vsebinski sklopi, ki sestavljajo projekt: kolesarska pot Tešanovci-Filovci, pohodne poti, poti za nordijsko hojo, Panonska pot z osrednjim objektom ob ribniku, pa tudi projekti, ki se izvajajo na območju treh partnerskih občin: Doživljajski park Vulkanija (Občina Grad), Pot slatinskih vrečev (Občina Rogošovci) ter Goricka kulinarična pot (Občina Gornji Petrovci).

V okviru dogajanj ob otvoritvi turistično destinacijskega centra Oaza zdravja nameravamo podpisati pogodbo o sodelovanju oziroma dokapitalizaciji podjetja Zdravilišče Rimska čarda d. o. o. z investitorjem bodočega Zdravilišča Rimska čarda. Podpis pomeni, da se formalno začne priprava na eno večjih turističnih naložb v naši regiji. Pri tem je morda umestno zapisati, da bodoči investitor že nekaj časa v območju okrog kompleksa, na katerem bo stal zdraviliški center Rimska čarda, odkupuje kmetijska zemljišča, ki bodo neke vrste zelena oaza in bi naj služila bodočemu turističnemu kompleksu (sprehajalne poti, kolesarske poti, mini golf, športna igrišča in drugo). Ker je odkup tega območja pravzaprav eden od pogojev za začetek gradnje kompleksa Zdravilišče Rimska čarda, tudi na občini pričakujemo, da se bodo lastniki kmetijskih zemljišč na tem območju ob sprejemljivi ceni odločili za prodajo zemljišč in omogočili nemoteno izvedbo projekta.

PROGRAM PRIREDITEV

Datum	Dan	Ura	Prireditev
16. 8. 2008	sobota	15.00	Trenje lanu v Bogojini
16. 8. 2008	sobota	20.00	Koncert domačih pevcev v Filovcih
17. 8. 2008	nedelja	9.00	Otvoritev razstave LIKOS-a – veroučne učilnice v Bogojini
17. 8. 2008	nedelja	20.00	Koncert okteta OREMUS v farni cerkvi v Bogojini
23. 8. 2008	sobota	19.00	Otvoritev razstave z literarnim večerom v stari cerkvi v Bogojini
24. 8. 2008	nedelja	11.30	Hubertova maša – lovski dom v Bogojini
30. 8. 2008	sobota	13.00	Blagoslovitev obnovljene kapelice Rousovih s sveto mašo na Ivancih
30. 8. 2008	sobota	15.00	Zelenjadarski dan na Ivancih
31. 8. 2008	nedelja	10.00	Proščenje v Gaju v Filovcih
6. 9. 2008	sobota	13.00	Otvoritev Hiše kulinarike v Zavodu lončarska vas v Filovcih
6. 9. 2008	sobota	20.00	Folklorni večer v kulturni dvorani v Bogojini
7. 9. 2008	nedelja	11.00	Slavnostna seja občinskega sveta, podelitev občinskih priznanj in nagrade
7. 9. 2008	nedelja	14.00	Otvoritev Košičevega trga, odkritje spominske plošče
12. 9. 2008	petek	19.00	Vinogradniški večer v Bogojini
13. 9. 2008	sobota	13.00	Pohod Po poteh kulturne dediščine
13. 9. 2008	sobota	20.00	Kulturna prireditev v Strehovcih
14. 9. 2008	nedelja	17.00	Slovesni zaključek – zahvalna maša v župnijski cerkvi Bogojina, vodil jo bo škof dr. Marjan Turnšek

Filovci KONCERT DOMAČIH PEVCEV

Koncert domačih pevcev v Filovcih je letos že peto leto po vrsti uvodna prireditev Košičevih dnevov kulture. V minulih štirih letih so na teh koncertih nastopili pevci in pevke iz domače župnije in drugih krajev iz Prekmurja, Slovenije, Madžarske (Filovske pevke, Kvartet ljudskih pevcev KUD Jozef Košič iz Bogojine, Trio Citre iz Črenšovec, Kvartet Slavček iz Beltincev, pevci iz Krašnje, ženski pevski zbor Marjetice, pevke iz Turnišča, pevke iz Števanovec ...).

Zapete so bile znane in manj znane pesmi v domačem narečju in tudi v zbornem jeziku, ki so nam pričarale spomine na raznolike lepe, vesele, praznične in tudi manj lepe, žalostne življenske trenutke. Nekatere so izzvene dovršeno ubrano, druge nekoliko manj, a v vseh je bilo mogoče čutiti, da nastopajoči radi pojejo, da želijo prispevati svoj delež h kulturnemu življenju na vasi, torej obogatiti kulturne programe in hkrati ohraniti domačo, ljudsko in poustvarjeno ljudsko pesem.

Pobudnikom Košičevih dni gre tudi zahvala za skupino Filovske pevke, ki je bila ustanovljena prav za nastop na 1. Košičevih dnevih in od takrat z manjšimi spremembami v sestavi nastopa 20 let, in to iz leta v leto bolj pogosto. Pohvalijo se lahko s številnimi nastopi na prireditvah v Filovcih in drugih krajih po Prekmurju, Sloveniji in tudi na Madžarskem. Izbrane, njim še posebej drage pesmi, so posnele na dveh samostojnih kasetah in zgoščenkah (*Zapojmo kot nekoč, Pesem nas druži*), s šestimi pesmimi pa so sodelovale na zgoščenki *Šmarnice*, ki jo je pripravilo Društvo Gaj. Za svoje uspešno delo so lansko leto prejele Priznanje občine Moravske Toplice. Ob 20-letnici jim čestitamo!

Naj nas lepa domača pesem druži tudi na prihodnjih Košičevih dnevih.

Kulturno-turistično društvo Filovci

Bogojina TRENJE LANU

Turistično društvo Bogojina prireja v okviru Košičevih dnevov prikaz trenja lanu, ki je bil pridelan lani. Prireditev bo potekala pri pečnici ob Šavlovem potoku, ki so jo odprli ob lanskem prvem prikazu.

Letos se bodo bogojinskim trljam pridružile tudi trlje iz Števanovec v Porabju.

Bogojina OKTET OREMUS

V duhovniškem oktetu prepeva sedem župnikov in en kaplan – od najstarejšega do najmlajšega so to: **Bojan Likar** – župnik v Šmartinu pri Kranju, **Marjan Lampret** – župnik v Smartnu pri Litiji, **Bogdan Oražem** – župnik v Polhovem Gradcu, **Janez Avsenik** – župnik v Mengšu, **Marko Čizman** – župnik v Podutiku, **Janez Rihtarsič** – župnik v Mirni Peči in pevovodja, **Andrej Župan** – župnik v Radovljici ter najmlajši član okteta, **Sebastjan Likar**, kaplan v Trebnjem.

Gospodje so s prvimi skupnimi vajami začeli pred dvema letoma in pol. Prepevajo z jasnim namenom: s petjem slaviti Boga in dajati čast Materi Mariji, ki so se ji že kot bogoslovci slovesno posvetili. Lahko bi rekli, da hočejo peti v duhu Prešernovega Orglarja, v katerem Bog Stvarnik puščavnikumenihu zatrjuje:

*»Komur pevski duh sem vdihnil,
ž njim sem dal mu pesmi svoje;
drugih ne, le té naj poje,
dökler, de bo v grobu vtihnil.«*

Duhovniki okteta Oremus želijo s pesmijo pričevati, da je lepo živeti v samostojni deželi Sloveniji, da je častno nastopati (prepevati) v imenu Cerkev in za Cerkev ter ljudi vabiti k Njemu, iz čigar rok prihaja vsak dober dar ...

Ivanci PETI ZELENJADARSKI DAN

V okviru Košičevih dnevov bomo na Ivancih 30. avgusta pripravili že peto razstavo zelenjave in različnih jedi iz zelenjave ter drugih kmečkih dobrot. Razstavo bomo odprli ob 15. uri v gasilskem domu. Pred otvoritvijo bosta kratek kulturni program in strokovno predavanje.

Na Ivancih že vrsto let pridelujemo zelenjavo, saj imamo možnost namakanja površin, zato smo se pred petimi leti odločili, da v okviru Košičevih dnevov pripravimo razstavo zelenjave, gospodinje pa so se odločile, da pripravijo različne jedi iz nje, tudi zelenjavno pečivo in druge kmečke dobrote. Pokazale so

veliko iznajdljivosti in vse bogastvo svojega znanja. Vsakokrat prireditev pospremi strokovno predavanje o zdravi prehrani. Ta mora vsebovati veliko zelenjave, saj so vitamini in druge sestavine, ki so v zelenjavi, zelo koristne za zdravje. Vsakokrat skuhamo tudi zelenjavno enolončnico, ki jo obiskovalci dobijo zastonj. Nastopajo folklorne skupine in različne pevske skupine.

In še zaključek: jejte zdravo, uživajte veliko zelenjave, ki je pri nas pridelana na integrirani način in vedno sveža. V soboto, 30. avgusta 2008, pa vabljeni na Ivance. Ne bo vam žal!

Martin Horvat, predsednik vaše skupnosti

Bogojina

RAZSTAVA OB 800-LETNICI PRVE PISNE OMEMBE BOGOJINE

Ob že večkrat omenjeni obletnici vasi Bogojina (njen prvi zapis v letu 1208) in ob XX. Košičevih dnevih kulture bo v dneh med 23. avgustom in 14. septembrom, ko se bodo letošnji Košičevi dnevi končali, v bogojanski župnijski cerkvi odprta tudi razstava z naslovom *Bogojina 1208–2008*. Na njej bo na ogled izbor dokumentov in najrazličnejšega gradiva, ki bo pričalo o bogati zgodovini tega kraja in župnije.

Od starejših originalnih eksponatov bo moč videti župnijske matične knjige, med njimi najstarejšo ohranjeno matriko v Prekmurju, to je *rojstno-mrliško-poročno knjigo* župnije Bogojina iz leta 1673. Vezana je v pergament in nosi naslov:

LIBER BAP
TTORVM
PAROCHIAE
BAGONIENSIS
16 + 73¹

V knjigi najdemo rojstne oziroma krstne podatke otrok, a tudi podatke o umrlih in poročenih župljanih naše župnije, zato smo jo poimenovali rojstno-mrliško-poročna. Pa ne le te vrste podatke, v njej najdemo tudi druga besedila, zapisana v latinskem jeziku. Latinska ni edino pesnitev v heksamtru (pripovedni šesterostopni verz), temveč je kajkavska. Najbrž zato, ker je bil župnik Matija Pavel Tusilović, ki je začel pisati prvo matriko v Bogojini, po rodu Hrvat.

Eden od naslednjih starejših razstavljenih eksponatov bodo *Bogojanska cehovska prava iz leta 1779*. Ob originalu bo razstavljen tudi prevod iz latinščine in madžarščine, ki ga je opravil č. kanonik mariborske nadškofije in naš rojak Ivan Pucko. Hrani jih soboška knjižnica v fasc. 488-499, pod št. 499.

Žal pa ne bo razstavljene originalne listine, v kateri je prvič omenjeno ime Bogojine kot *Bogma*, ker te listine ni več. Dolgo so jo hranili na Madžarskem, v samostanu Pannonhalma; obstaja njen overjeni prepis, listine same pa se ne dá več najti. *Celoten overjeni prepis listine iz leta 1208* bo prevedel škof dr. Jožef Smej, tako da bomo njeno vsebino na razstavi lahko videli v slovenskem prevodu, tekst pa bo napisan s kaligrafsko pisavo.

Ob omenjenih starih dragocenostih bo razstavljen tudi *nekaj knjig* prvega posvetnega prekmurskega pisca *Jožefa Košiča*, ki se je narodil v Bogojini 9. oktobra 1788. leta (umrl pa kot župnik na Gorenjem Seniku v Porabju 26. decembra 1867), tako da se bomo 9. oktobra letos spominjali tudi 220-letnice njegovega rojstva.

Razstavljen bo še izbor najrazličnejšega zgodovinskega, strokovnega, kartografskega in drugega gradiva, ki vse priča o Bogojini, njeni zgodovini, kulturi, šolstvu, veri in ljudeh (npr. vsi *trije krajevni leksikoni* – KL Dravske banovine iz 1937, KL LRS 1954 in KL Slovenije IV iz leta 1980, F. Kosa *Gradivo za zgodovino Slovencev. Peta knjiga (1201–1246)* (Ljubljana 1928), I. Zelka *Prekmurje do leta 1500 (Historična topografija Slovenije I)* (M. Sobota 1982), F. Sušnika *Prekmurški profili* (M. Sobota 1998 – ponatis), V. Novaka *Izbor prekmurskega slovstva* (Ljubljana 1976),

M. Zadnikarja *Umetnostni spomeniki v Pomurju* (M. Sobota 1960), P. Krečiča *Bogojina. Plečnikova cerkev Gospodovega vnebohoda* (M. Sobota 1997), zemljevid *Prekmurje* iz leta 1955 prof. Jožeta Maučeca (1907–1972), videti bo mogoče tudi nekaj *arheoloških najdb* z bogojanskega območja, itd.

Na ogled bo prav tako nekaj gradiva iz *Plečnikovih načrtov* za zidavo bogojanske cerkve, *Plečnikov* in *Bašev doprnski kip*, deli likovnega pedagoga Jožeta Loperta (1920–2002), *znamka*, ki je izšla ob 800-letnici prve pisne omembe našega kraja, napravljena na osnovi plošče, ki bo na kulturni dvorani v Bogojini pričala o praznovanju tega jubileja še nekaj sto let, osnutek z latinskimi napisom zanjo pa je naredil škof dr. Jožef Smej ...² In še mnogo drugega. Med tem drugim tudi *barvna slika škofa Smeja*, našega najpomembnejšega rojaka, in pa seveda kar nekaj njegovih knjig, ki se posredno ali neposredno nanašajo na njegov rojstni kraj. Med drugimi so to odlični biografski roman o Miklošu Küzmiču³ z naslovom *Po sledovih zlatega peresa* (M. Sobota 1980),⁴ *Psalmi vaškega župnika* (Celje 1992) o župniku Ivanu Baši (1875–1931), pesniška zbirka *Kaplja na vedru* (Stranice 1992) pa seveda tipkopis *Bogojanski župniki in njihove kronike (od 1886–1956)* (Maribor 1976), delo, ki bi si zaradi drobnih zgodovinskih, gospodarskih in drugih podatkov ob kakem od naslednjih morebitnih jubilejev v župniji Bogojina ali v občini Moravske Toplice zaslužilo natis. Razstavljena bo knjiga spominov Ivana Camplina (1912–2008) *Mojih 90 let* (M. Sobota 2003) in drugo.

Bogata razstava, vredna ogleda in premisleka. In tega zapisa v Lipnici, ker ob njej – žal – ne bo izšel katalog razstavljenih eksponatov.

Tudi nekaj izvodov brošur in zbornikov, ki so izšli v teh dvajsetih letih naših prireditvev, bo na ogled.

Pravo bogastvo v malem ...

Jože Vugrinec

Opombe

¹ Škof dr. Jožef Smej v svoji razpravi *Pomen najstarejše bogojanske matične knjige*, objavljeni v Zborniku soboškega muzeja 9 – 10, Murska Sobota 2007, na str. 57, naslov razloži takole: »To je okrajšava besedila LIBER BAPTIZATORUM PAROCHIAE BAGONIENSIS 1673, se pravi Knjiga krščenih bogojanske župnije 1673.«

² Latinski napis se glasi: AnnIversarlo oCtIngentesI-Mo AVXILlo DIVIno IVbILant Bogollnenses CAELicIS SviS IntVItIs. Velike črke – razen dvakrat A in enkrat B – imajo številčno vrednost in njih seštevek dá letnico 2008. Smej svoj latinski zapis prevede takole: »Ob obletnici osemstoti s pomočjo božjo se veselijo Bogojinčani z nebeščani svojimi ozirajočimi se«. Nad njim zgoraj stoji: »1208 BOGOJINA 2008«, spodaj pod njim pa sta navedena kraj in datum: Bogojina, 7. 9. 2008, torej dan, ko bo plošča odkrita in blagoslovljena (to je tudi dan, ko občina Moravske Toplice vsako leto proslavlja svoj praznik).

³ Mikloš Küzmič, rojen 15. septembra 1737 na hribu Kukojca v Dolnjih Slavecih, umrl 11. aprila 1804 v Ivanovskem dolu pri Sv. Bedeniku (Kančevci), na mestu, kjer mu že peto leto stoji spomenik (odkrit in blagoslovljen je bil 25. aprila 2004) v zahvalo za njegovo nekdanje dušnopastirsko delo in za njegovih sedmero knjig, je bil prvi in najpomembnejši katoliški prekmurški pisec. Najbolj znana je njegova *Knjiga molitvena*, ki se je rabila v cerkvi in po domovih in ki je bila prava uspešnica v svojem času, saj je bila po nekaterih podatkih sedemindvajsetkrat ponatisnjena. Približno sedemdeset let je imela velik pastoralni pomen.

⁴ V romanu sta prav v njegovem zaključku (na Küzmičevem grobu na Bedeničnem bregu) v zelo lepi luči prikazana tudi oba kasnejša duhovnika, rojena v Bogojini – Jožef Košič in Stefan Benkovič (1783–1854); Benkoviča v zbornikih *Košičevi dnevi XIX in Košičevi dnevi XX* dr. Jožef Smej podrobneje predstavi.

TRG JOŽEFA KOŠIČA – Bogojina bo v septembru dobila trg, poimenovan po Jožefu Košiču.

Filovski Gaj

PROŠČENJE PRI KAPELICI MARIJE KRALJICE DRUŽINE

V filovskem Gaju smo vseskozi skušali iskati načine, ki bi naravne lepote te pokrajine in arhitekturno dediščino, običaje ter navade nadgradili z vsebinami, ki bi v ta lepi kos dežele prinesle novo kulturo bivanja. Veliko je k temu prispevalo organizirano delovanje Društva Gaj, kjer so se lahko organizirano uresničevale pobude posameznikov.

Med pomembnejše dejavnosti lahko štejemo predvsem ohranjanje arhitekturne dediščine – vzdrževanje in obnovo starih klet, slikarske in kiparske delavnice študentov likovne akademije iz Ljubljane, zasaditev vinograda treh dežel z zaščitno znamko VITIS VITAE, ki sedaj združuje različne prireditve (trgatev, postavljanje klopotca, Martinovo nedeljo, galerijo Gaj...). Zakonca Barica in Jožef Gutman sta s postavitvijo kapelice Marije Kraljice družine k vsemu temu dodala duhovno vsebino tega brega.

Kapelica, ki stoji na najlepšem, osrednjem delu brega, na robu brega, od koder seže pogled z obronkov Panonskega morja daleč tja do Madžarske, Hrvaške, Štajerske in Kranjske, je središče dogajanja. Ob njej smo z vsemi svečanostmi pred petimi leti zasadili mladiko najstarejše trte na svetu, modre kavčine z mariborskega Lenta, tukaj začenjamo druženja, trgatev in druge slovesnosti, osrednja pa je prav gotovo vsakoletno proščenje. Proščenje v Gaju je vedno znova priložnost, da predstavimo nove dobrine. Lanskoletna blagoslovitev Križevega pota (za katerega so sredstva prispevali številni domačini in drugi) prav tu, na proščenju, ni le umetniški – kiparski dosežek, je predvsem duhovno dopolnilo kapelice.

Proščenje pri Mariji Kraljici družine so družine vzele za svoje. Vsako leto se zbere veliko ljudi, ki po duhovnem srečanju pri maši vedro nadaljujejo popoldan pri kletih. Spomnimo, da so v številnih kletih umetniška dela, ki so nastala na likovnih delavnicah, in je druženje ob njih še lepše.

V Gaju se bomo ponovno zbrali zadnjo nedeljo v avgustu, 31. avgusta, ob 10. uri. V letu družine bomo slovesno proslavili deseto obletnico kapelice Marije Kraljice družine, peto obletnico zasaditve mladike najstarejše trte na svetu, modre kavčine, in prvo obletnico postavitve Križevega pota v Gaju.

Breg bo spet zaživel v polni lepoti in ob tej priložnosti naj gre zahvala vsem tistim, ki bodo z urejanjem okolice kleti in poti k temu prispevali. (f.g.ml)

FOLKLORNI VEČER – V drugi polovici julija je v Beltincih potekal 38. tradicionalni Mednarodni folklorni festival, posvečen 70-letnici folklorne v Beltincih. 24. julija so se na festivalnem odru zvrstile prekmurske folklorne skupine, med njimi tudi folklorna skupina KUD Jožef Košič iz Bogojine s predstavitvijo prekmursko-ravenskih plesov.

Folklorna skupina v tem času praznuje 10-letnico obstoja. V okviru letosnjih, 20. Košičevih dnevov kulture, bo s programom prekmurskih plesov nastopila na Folklornem večeru v Bogojini.

Filovci

HIŠA KULINARIKE

Bil je čas, ko zemlje nam domače tlačila ni človeška noga. Niti vinska trta, niti žitni klas. In kot mati potopila je Ahila v reko Stiks, tako nam plitvo morje prepojilo je zemljo – neranjivo in nesmrtno. »Panem et circenses« slišala je vsa Panonia in žitnica cesarstva je začela svoj maraton kulinarike.

Gibanica, bograč, retiši, dödöli, zlevanka, pogáče. Vsakdan domačinov se nemalo kdaj sreča s prekmursko kuharico in oko mimo hitečega ne najde rdečega panoja z veliko črko »M«, kajti pri nas mnoge sklonjene glave še danes vih-tijo tisto oguljeno motiko in ko bije zvon poldan, grčasta roka pobriše potno čelo, požirek steče tudi mimo ust. Vonj domače kuhinje nam že pred vrati prisepne, kaj nas čaka pod pokrovom in klic soseda čez plot vabi, da trčimo s kozarci.

Regionalna kulinarika se tesno prepleta z vsakdanom ljudi. Običaje često spremljajo (pre)obilne pojedine, vrči vina so zmeraj naliti do vrha. Duh, ki ga odseva naša krajina, je prepoznaven in avtohton. Vonj domačih jedi je nekomu znan, koga drugega naredi zgolj radovednega. Vino, ki ga rodijo naše trte, je mnogim v ponos, drugemu spet malo mar. Pester je ta naš kos sveta, še bolj pestre pa so misli ljudi, ki danes še delajo na tej zemlji. Vsi sodi naših kleti ne morejo ujeti želja in hotenj, a eno je gotovo: »kruh« ime je naši zemlji dragi, Panoniji, in temu ni tako samo zaradi nas, temveč gruča zemlje, voda dala sta nam vse.

Dolžnost slehernega je, da popazimo na to, kar imamo danes v izobilju. Vodo, gozd in rodno prst. Sicer bo veter ruval še večja drevesa in toča bo lomila klas. Jutrišnja žetev naj ne bo zadnja postaja, kajti še preden se prah na njivi bo polegel, štorcklja našla bo svoj plen.

Tudi zavod Lončarska vas Filovci si prizadeva, da bi ohranili to, kar je do danes ohranjalo nas. Dobrote, ki podirajo nacionalne bariere. Hiša kulinarike, ki bo vsebinsko dopolnila danes skorajda že zaščitni znak panonskega stavbarstva – cimpračo.

Košičevi dnevi kulture so lepa priložnost, da družno zadoni: »O, Panonia, tuum nomen omen est!«

Tomi Bojnec

Žetev 2008 – prvič

NARAVA IN ODKUPOVALCI SO SE ZAROTILI PROTI KMETOM

Ob žetvi, ko bi bilo potrebno unovčiti pridno delo ter zlato zrnje (po)spraviti v kašče, in še preden so pridelovalci občutili nepredvidljivost in moč vremena, so se med pridelovalci in odkupovalci lomila kopja. Ta se v zadnjih letih, ko smo postali del skupnega evropskega trga, sicer lomijo velikokrat, saj zdaj ni več (posredno) države v vlogi oblikovalca odkupne cene pšenice in drugih žitaric. V EU smo že 5. žetev in ta vloga je prepuščena skupnemu (evropskemu) in posredno tudi svetovnemu trgu. Pričakovanja obojih so bila velika. Kmetov in drugih velikih pridelovalcev zato, ker so bili pod vtisom skokovitega porasta pridelovalnih stroškov, odkupovalcev oziroma končnih uporabnikov domače pšenice pa zato, ker so bili že nekaj mesecev pod vplivom občutnega nizanja cen na nam najbližjih evropskih borzah kmetijskih pridelkov.

Pridelovalci – podpredsednik Sindikat kmetov Slovenije Franc Kučan iz Tešanovca je bil tudi predsednik pogajalske skupine –, zadružniki in kmetijsko-gozdarska zbornica so nekaj dni pred uradno žetvijo staknili glave in priporočili, kolikšna naj bi bila odkupna cena ob letošnji žetvi. Akontacijskih 210 evrov za tono (€/t) za krušno pšenico (B razreda), povišano oziroma znižano za 10 €/t za izboljševalko (A razred) oziroma krmno pšenico. Kot se je pokazalo na kar dveh pogajanjih s kupci, je bila cena za slednje previsoka, saj so bili pripravljeni za pšenico najvišjega razreda plačali

185 do 190 €/t, za pšenico B razreda 175 do 180 €, krmna pšenica pa je bila za njih vredna le 160 do 170 €/t. Cena ječmena je pri kupcih dosegla nekaj nad 150 €/t.

Vreme je poskrbelo, da se je tako z zornega kota kakovosti kakor hektarskih donosov zelo obetavna žetev po prvih dneh sprevrgla v eno najslabših v zadnjih letih. Na več koncih države, tudi v naši občini, je pšenico zdesetkalo neurje s točo. Kjer je narava prizanesla pšenici, pa je nenehno deževje onemogočilo požeti pšenična polja, tako da pridelek skoraj še za krmo ne bo primeren. In kolikšen je

potem izplen kmetov za prodani pridelek?

Pridelovalci žit, ki so se vseeno odločili za prodajo ob žetvi, se tokrat niti slučajno niso približali pragu pokritja vloženih stroškov, kaj šele lanskim vrednostim. Kljub vsemu je bilo pred žetvijo umestno pričakovati, da se bo (tudi v Sloveniji) odkupna cena ustalila vsaj pri vrednosti, ki bi pridelovalcem priznala rast pridelovalnih stroškov. V primerjavi z lanskimi so bili vsaj za tretjino višji. A to domačih kupcev, opirajočih se na tuje borzne cene, ni niti malo zanimalo. Nikoli jih ni zanimala niti specifika pridelovalnih pogojev.

Žetev 2008 – drugič: zavlekla se je v avgust

NEURJE ZDESETKALO PRIDELEK, DEŽ SPRAL KAKOVOST

Po nekaterih podatkih je bila zadnji teden julija zaradi neugodnega vremena na poljih v severovzhodni Sloveniji še vedno tretjina nepožetih površin pšenice in rži. Razloga sta vsaj dva: neurje s točo in zelo veliko deževnih dni. Na številnih območjih je plegla pšenica v klasu že začela kaliti, tako da se pojavlja dodatna težava, kam s takim pridelkom. Nepožeto je bilo skoraj celotno območje Goriškega, kjer prevladujejo težka ilovnata tla, v ravninskem območju naše občine je bilo teh površin precej manj.

Spomnimo se: junijska žetev ječmena je bila nadpovprečna, kar zadeva kakovost in količino. Podobno so obetale tudi najbolj zgodnje sorte pšenice. Po vse pogostejših deževnih dnevih in neurju 13. julija pa se je vse obrnilo na glavo. Dejstvo, da se na odkupnih mestih pojavlja vse več krmne pšenice, torej tudi take, ki sploh ne zadostuje osnovnim parametrom za pšenico C razreda – število padanja je pod 220, beljakovin pod 10,5 in sedimentacija pod 30, so potrdili številni odkupovalci.

Nekateri odkupovalci so se odločili za omilitev kakovostnih parametrov, vendar se v drugi polovici žetve pospravljena pšenica višje od B kakovostnega razreda kljub temu ni uvrstila. Jasen dokaz, da so kmetje, ki nimajo živine, prisiljeni pšenico oddati pod kakršnimikoli pogoji, so tudi številke o odkupljeni pšenici za krmo. V Panviti v Lipovcih ta količina presega 7 tisoč ton, v Mlinopeku, kjer so odkupili nekaj več kot deset tisoč ton, je skoraj četrtnina količin krme pšenice.

Kmetje pa so konec julija doživeli novo presenečenje. Zaradi slabe kakovosti požete pšenice (kupci pa trdijo, da tudi zaradi razmer na tujih trgih – na Madžarskem so, denimo, posle s krmno pšenico sklepali že za 143 €/t), se je odkupna ce-

na za krmno pšenico znižala še za 10 €/t (s 170 na 160 €/t pri Panviti ter s 160 na 150 €/t pri Mlinopeku). Odkupna cena za pšenico A oziroma B kakovosti je ostala nespremenjena, a kaj ko takšne pšenice kmetje več ne žanjejo.

Franc Kučan, predsednik pogajalske skupine: »Kako dolgo bomo poceni surovinska baza?«

Predsednik pogajalske skupine pridelovalcev Franc Kučan je bil ob ponujenih cenah odkupovalcev vidno nezadovoljen že na začetku. Sedaj, ko jih je doletelo še neurje in deževje, ki iz dneva v dan slabša kakovost zlatega zrnja, je še toliko bolj razočaran. »Letos bomo lahko govorili o podpovprečni žetvi, saj kakovost zrnja po 13. juliju v večini primerov ne dosega niti

kriterijev za krmno pšenico. Vendar vzrok za zelo slabo kakovost ni samo pogosto deževje v času žetve, pač pa se pozna tudi marčevska suša, aprilski sneg in majska vročina.« Kučan razčlenjuje prve ocene letošnje žetve, ki še vedno ni končana.

Tudi če deževja ne bi bilo, z letošnjo kampanjo pogajalci ne bi bili zadovoljni. »S postavitvijo kar nekaj zbirnih centrov za pšenico v Prekmurju, Prlekiji pa vse do Podravja – računam za sodelovanje v obliki konzorcija zadrug – bomo presekali to, da je privatni sektor poceni surovinska baza za živilskopredelovalno industrijo. Ta se v odnosu do trgovcev ne more zmeniti za znižanje marž in to svojo nesposobnost potem vali na pleča kmetov,« je bil kritičen. Dejal je tudi, da je slaba tista država, ki si že v času žetve ni sposobna zagotoviti dovolj pšenice za lastne potrebe.

Ker so vsi izračuni pokazali, da po takšni odkupni ceni in po tolikšnih stroških pridelava pšenice ni rentabilna, se usoda pšenice prepušča pridelovalcem. Tisti, ki jim je interes kmetovati, je prepričan Kučan, se bodo zagotovo odločili za setev oljne ogrščice, ki pod takšnimi pogoji na hektar navrže za 600 € več dohodka. V tej smeri razmišlja tudi sam, ki je letos pšenico požel z 12 ha, od tega je imel kar 75 % vseh količin v C razredu.

Županov sprejem za odličnjake TOKRAT JIH JE PRIŠLO KAR DVAJSET

V duhu dobre stare prakse ob koncih šolskega leta v lokalnih skupnostih pripravljajo sprejeme za tiste učence, ki so bili v času osnovnošolskega izobraževanja najuspešnejši. Župan Franc Cipot je sprejel osem odličnjakov z OŠ Bogojina ter po šest z OŠ Fokovci in DOŠ Prosenjakovci – skupaj torej rekordnih 20, ki so bili v času osnovnega izobraževanja najboljši učenci. Zanje, za njihove razrednike Melito Nemeč in Marjetko Erdelji (OŠ Bogojina), Kristjana Pertocija (OŠ Fokovci) in Gyöngyiko Kranjec (DOŠ Prosenjakovci) ter ravnateljke vseh treh šol, Ivana Kramperška, Suzano Deutsch in Jožefo Herman, je župan pripravil priložnostni sprejem v sejni sobi občine.

Opisal jim je lokalno skupnost, katere del so, ter poudaril vlogo in pomen izobraževanja ter znanja, ključa, ki odpira vsa vrata. Ker Občina Moravske Toplice kot hitro razvijajoča se skupnost s številnimi zanimivimi programi potrebuje mlad in perspektiven kader, jim bo po njegovih zagotovilih po končanem izobraževanju nedvomno ponujeno veliko priložnosti, da se izkažejo v domačem okolju. Pozval jih je, naj sprejmejo izziv in se kot perspektivni mladi kader zaposlijo v domačem okolju.

Na koncu jim je zaželel vesele in brezskrbne počitnice, septembra pa kar najuspešnejši začetek nadaljnjega šolanja. Zanimivo je, da bo velika večina nadaljevala šolanje na gimnaziji v Murški Soboti, nekaj tudi na Gimnaziji Frana Miklošiča v Ljutomeru, dva pa sta se odločila za farmacijo. Kot popotnico za uspešno nadaljevanje šolanja jim je župan izročil spominske knjižne nagrade ter kopalne karte za Terme 3000 in Terme Sončni park Vivat.

Letošnji odličnjaki so: Sara Brunec, Monika Horvat, Sara Gjurra, Jana Černela, Niko Rac, Karmen Ošljaj, Kaja Cipot in Petra Dervarič (OŠ Bogojina), Marina Balajc, Žiga Balajc, Jože Fartelj, Timijan Hari, Selina Koltai in Aleš Podlessek so odličnjaki z OŠ Fokovci, Goran Kalman, Simon Novak, Kimi Svetec, Aleks Vegič Kalamar, Alen Vegič Kalamar in Alen Vučurinec pa prihajajo z DOŠ Prosenjakovci.

11. ocenjevanje prekmurske šunke BRONASTI PRIZNANJI ERNIŠEVIM IN MARIČEVIM

Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot, ki si prizadeva za izboljšanje kakovosti, zaščito geografskega porekla in promocijo gastronomskih izdelkov, značilnih za Prekmurje in združuje tako izdelovalce in ponudnike kakor tudi ljubitelje prekmurskih dobrot, je v gostilni Marič v Sebeborcih v začetku julija pripravilo že 11. tradicionalno ocenjevanje prekmurske šunke – izdelka z zaščito geografskega porekla. Organizatorji so letos dodali novo kategorijo: ocenjevanje drugih suhomesnatih izdelkov.

Petčlanska ocenjevalna komisija pod vodstvom dr. Božidarja Žlendera (Biotehniška fakulteta Ljubljana) je ocenila 13 vzorcev prekmurske šunke in 8 vzorcev drugih suhomesnatih izdelkov. Enotno mnenje ocenjevalcev je bilo, da je kakovost šunke vse boljša, vse manj je napak pri krojenju mesa, še vedno pa so v nekaterih izdelkih izrazito povečane koncentracije kuhinjske soli.

Z velikim veseljem ugotavljamo, da so bili v konkurenci najvišje ocenjenih izdelkov prekmurske šunke – podelili so pet srebrnih in štiri bronasta priznanja – tudi letos izdelovalci iz naše občine. Bronasti priznanji sta namreč prejela izdelka Erniševih (Marije in Mirana) iz Tešanovec in Maričevih (Mirana ter Marjana) iz Sebeborc.

Kakovost drugih suhomesnatih izdelkov je bila nekoliko slabša, tako da je bilo podeljeno le eno srebrno priznanje.

Filovci ŠESTI PRAZNIK KRAJEVNE SKUPNOSTI

V okviru praznika krajevne skupnosti so v sodelovanju z vsemi društvi v kraju tudi letos pripravili dvoje prireditev. Za praznik so izbrali datum okrog petrovega, torej konec junija, ko so v lončarskih krajih – in Filovci so z več kot 90 mojstri ljudske obrti v preteklosti bili daleč najpomembnejši – pripravili sejemske dni. Praznovanje sta zaznamovala dva dogodka: Hiša spominov in Festival vina in pesmi.

V okviru letošnjega praznika so na krajevnem pokopališču na menu predali *Hišo spominov*, ki so jo na pobudo domačina Jožeta Gutmana preuredili iz opušenih prostorov, kjer so nekdaj shranjevali mrliški voz in orodje za pokop pokojnikov. Predsednik krajevne skupnosti Andrej Baligač je pojasnil, da je v njej na eni strani žarna stena z 21 linami za žare posameznih družin, na drugi pa prostor za sestavo okrog sto rodovnikov posameznih družin, torej za vso vas. Okrog 18 tisoč evrov vredno investicijo – denar zanjo so prispevali krajevna skupnost, krajanji v okviru prispevkov za ureditev pokopališča in odvoz odpadkov ter občina – je ob priložnostnem programu blagoslovil župnik bogojinjske župnije dr. Stanislav Zver.

Pred Hišo spominov je spregovoril predsednik krajevne skupnosti Andrej Baligač.

V sklop letošnjih praznovanj pa je sodil tudi 2. Festival vina in pesmi v športno-rekreacijskem centru. Domačini napovedujejo, da bodo prihodnje leto v okviru festivala za promocijo domačih vin pripravili obhod od kleti do kleti.

Osrednji del festivala je bila degustacija 29 vzorcev vin, ki jih je brezplačno prispevalo 20 prekmurskih vinogradnikov, ki so letos sodelovali na društvenih ocenjevanjih in so se na zaključnem ocenjevanju potegovali za nazive prekmurski prvak. Strokovni komentar o lanskem vinski letini je imel enolog Ernest Novak (KGZ Murska Sobota). Nastopila je vokalna skupina Aeternum.

UPOKOJENCI TOKRAT V NORŠINCIH – Več kot 300 upokojevcev iz občine se je na letnem srečanju zbralo v gasilskem domu v Noršincih. Ob pestrem kulturnem programu in v imenitnem razpoloženju so preživeli prijeten popoldan.

Dvojezična osnovna šola (DOŠ) Prosenjakovci SMELO IN VZTRAJNO NA POTI K ODLIČNOSTI, SAJ ZMOREMO IN ZNAMO

To je bilo vodilo učencev in pedagoških delavcev na DOŠ Prosenjakovci v preteklem šolskem letu. Ravnateljica prof. Jožefa Herman pravi, da so uspeli učence oborožiti z znanjem in izkušnjami za življenje, ki jih čaka na srednjih šolah ali doma.

Iz pogovora z ravnateljico Dvojezične osnovne šole / Kétnyelvű Általános Iskola Prosenjakovci-Pártosfalva vidimo, da majhne vzgojne ustanove niso le mesto za učenje, ampak imajo tudi svoj čar, domačnost. DOŠ Prosenjakovci je v šolskem letu 2007/08 obiskovalo 89 učencev.

Kako bi na splošno označili preteklo šolsko leto?

Za nami je peto leto uvajanja programa 9-letne dvojezične osnovne šole. V prejšnjih letih smo uspešno realizirali programe 1., 2., 3., 4., 7., 8. in 9. razreda, letos pa tudi program 5. razreda. Ker se slovenski šolski sistem že leta in leta nenehno spreminja, se spreminja tudi delo na šoli. Brez lažne skromnosti lahko povemo, da smo z vzgojno-izobraževalnim delom dali učencem takšno znanje, da so dosegli primerljive rezultate z vrstniki v državi in v državah EU. Razvijali smo interesna področja slehernega učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi, usposabljali učence, da bi znali koristno uporabiti znanja in se uspešno prilagajati vse bolj zahtevnim nalogam življenja, torej da bodo znali odločati. Stremeli smo za tem, da je proces učenja potekal čim bolj naravno, zanimivo in ustvarjalno, spoštovali in negovali smo kulturo narodnosti, bili strokovni, razvojno naravnani, komunikativni in odprti okolju.

Dokazila o uspehih vaših učencev potrjujejo uresničljivost zadanih ciljev. Na vseh področjih se lahko pohvalite s številnimi priznanji.

Na področju vzgojno-izobraževalnega dela se lahko pohvalimo s številnimi priznanji. Dosegli smo 9 zlatih, 44 srebrnih in 60 bronastih priznanj. Na slovesnosti ob koncu šolskega leta smo učencem svečano razdelili 282 priznanj in pohval, torej v povprečju več kot tri priznanja na vsakega učenca. Posebej velja pohvaliti učence 9. razreda, kar šest od osmih jih je bilo vseh osem let šolanja odličnih. V raziskavi Timssa, ki preverja znanje s področja matematike in naravoslovnih predmetov, so ti učenci zasedli 4. mesto v Sloveniji. Te ugotovitve potrjujejo, da dvojezičnost ni ovira pri doseganju odličnih rezultatov in so hkrati dokaz nam vsem, učencem, staršem in pedagoškim delavcem, da se s požrtvovalnostjo, odgovornostjo in nenehnim sprotnim učenjem da doseči zavidljive rezultate. Tudi rezultati nacionalnega preverjanja znanja generacije teh učencev presegajo slovensko povprečje. Mislim, da si najuspešnejši učenci 9. razreda zaslužijo, da posebej omenimo njihove najboljše rezultate. **Goran Kálmán** je dobitnik zlate petke za odličen uspeh v vseh razredih

osnovne šole, priznanja za 3. mesto na ekipnem zgodovinskem tekmovanju dvojezičnih osnovnih šol ter bronastega priznanja na šolskem tekmovanju iz znanja pri nemškem jeziku. **Simon Novak** je dosegel zlato petko, srebrno priznanje na tekmovanju učencev zaključnega razreda v znanju nemškega jezika, srebrno priznanje za sodelovanje na tekmovanju za nemško bralno značko, 2. mesto na ekipnem zgodovinskem tekmovanju med dvojezičnimi osnovnimi šolami, srebrno Vegovo priznanje iz znanja matematike in še bronasta priznanja iz matematike in biologije. **Alen Vugrinec** ima zlato petko za odličen uspeh v vseh razredih osnovne šole, srebrno priznanje na tekmovanju učencev zaključnega razreda v znanju nemškega jezika, srebrno priznanje za sodelovanje na tekmovanju za nemško bralno značko, srebrno priznanje na državnem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni, 2. mesto na ekipnem zgodovinskem tekmovanju med dvojezičnimi osnovnimi šolami ter bronasta priznanja iz znanja o sladkorni bolezni ter iz biologije, fizike in nemškega jezika. **Kimi Svetec** je prejela zlato petko za odličen uspeh v vseh razredih osnovne šole, srebrno in bronasto Cankarjevo priznanje na področnem tekmovanju iz slovenščine, priznanje za 1. mesto na področnem ekipnem šahovskem tekmovanju in priznanje za 2. mesto na področnem šahovskem tekmovanju. **Aleks Végi Kalamár** ima zlato petko za odličen uspeh v vseh razredih osnovne šole, srebrno priznanje za sodelovanje na tekmovanju za nemško bralno značko, bronasto priznanje na območnem tekmovanju iz znanja geografije, bronasto Proteusovo priznanje na šolskem tekmovanju iz znanja biologije, bronasto Stefanovo priznanje iz fizike, bronasto priznanje na šolskem tekmovanju iz znanja pri nemškem jeziku, bronasto priznanje na medrazrednem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni. **Alen Végi Kalamár** si je prislužil zlato petko za odličen uspeh v vseh razredih osnovne šole, zlato priznanje na državnem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni, srebrno priznanje na tekmovanju učencev zaključnega razreda v znanju nemškega jezika, srebrno Vegovo priznanje iz matematike, srebrno Stefanovo priznanje iz fizike, bronasto Pro-

teusovo priznanje na šolskem tekmovanju iz znanja biologije, bronasto priznanje iz logike, bronasto Vegovo priznanje iz matematike, bronasto Stefanovo priznanje iz fizike, bronasto priznanje na šolskem tekmovanju iz znanja pri nemškem jeziku, bronasto priznanje na medrazrednem tekmovanju v znanju o sladkorni bolezni, bronasto priznanje na razrednem tekmovanju v znanju iz Vesele šole. Rada bi še poudarila, da imamo možnosti za izvajanje številnih interesnih dejavnosti. Z njimi želimo usmeriti učenca na področja, na katerih si bo gradil svojo poklicno pot. Te dejavnosti so: dramsko-recitacijski krožek v madžarskem jeziku, gledališki krožek, folklor, hranilnica, likovni, prometni, računalniški, strelski, športni in čebelarški krožek, krožek ročnih del, Vesela šola, humanitarni krožek, šahovski krožek, citre ter dejavnosti na podružnicah.

Res lepa popotnica za nadaljnje šolanje, tudi učenci v nižjih razredih so si nanizali lepe uspehe, vendar bo o tem tekla beseda v madžarščini na naslednjih straneh, za zdaj predlagam, da spregovorimo nekaj besed tudi učnem procesu.

Devetletna osnovna šola je prinesla kar nekaj pozitivnih sprememb v dvojezično osnovno šolstvo od prvega pa do vseh naslednjih razredov. Za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje velja, da dejavnost poteka po modelu »ena oseba en jezik«, s čimer so zadovoljni učenci, starši in tudi učitelji. Metoda učencem omogoča optimalne razmere za osvajanje, rabo ter opismenjevanje v maternem jeziku, ponuja tudi optimalne razmere za osvajanje jezika okolja.

Dvojezične osnovne šole sistemsko zagotavljamo tudi oblike dvojezičnega pouka, v katerih poteka pouk pretežno v madžarskem ali pretežno v slovenskem jeziku. To so jezikovne učne ure pri nejezikovnih predmetih, kot so pouk naravoslovja in tehnike, družbe, matematike, naravoslovja, zemljepisa, zgodovine, biologije ter kemije. Analiza dela kaže, da učenci lažje in hitreje dojemajo snov, če je pretežno podana v maternem jeziku, tako imajo več časa za utrjevanje in s tem v veliki meri prispevamo k trajnejšemu znanju.

Ella Tomšič Pivar

Drugo srečanje Prosenjakovčarjev MOČ RODNE GRUDE

Od rodne grude se ne moreš odtrgati: vračas se v kraj mladosti in doživljaj je še toliko lepši, če te vabijo tvoji nekdanji vaščani, saj marsikomu so spodrezane tukajšnje korenine. Prosenjakovčarji, ki ugotavljajo, da jih je vsaj toliko, kot ima vas prebivalcev, razseljenih, so letos že drugič povabili svoje rojake na srečanje. Na vroče junijsko popoldne so si zbrani po pozdravu organizatorja, Kulturno-turističnega društva »Ady Endre«, in nastopu najmlajših v kulturnem domu ogledali gledališko predstavo *Zmenki d.o.o.* v izvedbi črenšovske skupine Živa scena. Lahkotna komedija o ženitni posredovalnici je nasmejala publiko, ki je napolnila dvorano. Sledilo je kosilo v gasilskem domu. Zdaj je bil primeren čas za pogovor med sorodniki, prijatelji in sosedi, ki se redko srečajo in jim zato takšna srečanja veliko pomenijo, obujali so spomine na otroška leta in na rodno vas nekoč. Ob kapljici z domačih bregov in okusnem pecivu, ki so ga pripravile domače družine, so se še zavrteli ob glasbi, vmes so našli še nekaj trenutkov za skupinsko fotografijo. Vrli gostitelji so jim za spomin podarili fotografije z lanskega srečanja in lectovo srce. Sladki vrhunec družabnega dela je bil srečelov z dvema velikima tortama, s katerima so se na koncu posladkali vsi udeleženci.

ZGODBA ZAKONCEV RAJH

Na srečanje je prišla Adela Rajh, nekdanja izseljenka, ki se je po tridesetih letih življenja v mestu vrnila v rojstni kraj, na svojo domačijo, ki sta jo z možem Ivanom, pristinim Štajercem, skrbno obnovila. Adela je šla v šestdesetih iskat kruh v Maribor in delala kot tkalka v tovarni Svila. V Mariboru še danes živi njena hčerka Iva z možem Bojanom ter sinom Matejem in vsi z vese-

Adela Rajh z vnukom Matejem, ki mu Prosenjakovci postajajo drugi dom.

ljem obiskujejo starše oziroma stare starše na Goričkem, kajti tukajšnji mir in pristna narava jim veliko pomenita. Vedno pogosteje omenjajo, da se bodo nekoč morda tu naselili za stalno. Sedemnajstletni srednješolec Matej pravi, da bo, »ko bo v penziji«, sigurno živel v babičinem rodnem kraju, za zdaj pa ne izpusti nobene priložnosti za poganjanje za okroglim usnjem s prosenjakovskimi fantiči. Kdo ve, mogoče ima v teh krajih tudi kakšno simpatijo, ampak tega nam ni izdal ...

DRUŽINA ČERVEK, GROFOVI

Zgodba zakoncev Rajh je sila zanimiva, vendar o tem ob drugi priložnosti, mi pa se preselimo k drugi mizi, kjer je zbrana družina Červek, tri sestre in brat. Okolica jih bolj pozna kot grofove potomce. Po dolgih letih službovanja in bivanja po različnih prekmurskih šolah, od Dobrovnika prek Lipe in Odranec do Grada, se je za stalno vrnila v rojstni kraj Karolina Zrim, upokojena učiteljica, ki zdaj živi na domačiji pod dvorcem svojega deda, grofa Carla von Matzenauerja. Gospa Karolina, ki so jo njeni učenci radi klicali Dragica, je šla v petdesetih letih razdajat znanje na Markovsko, v Lipo in Odrance, tam je tudi živela v šolskih zgradbah, kot je bilo v navadi. Kot mlada učiteljica je že v zgodnjih petdesetih letih z odranskimi šolarji organizirala lutkovno predstavo z marionetami, pa tudi kasneje, ko jo je usoda zanesla na Grad, je sodelovala v gledaliških predstavah, ne le kot igralka, ampak tudi kot maskerka. Pri Gradu je spoznala moža Ludvika, ki je dolga leta delal v Avstraliji in Avstriji, po poroki pa se je ustalil v Sloveniji. Je tudi neutrudna zgodovinarica, ki se z veseljem družijo s prosenjakovskimi šolarji, z murskosoboškimi muzealci in je neusahljiv vir informacij o zgodovini kraja in dvorca. V zadnjem času želi gospa raziskati svoje družinsko deblo, ki izvira iz Češke.

Brat in sestre so Karolino pooblastili, da pove njihove zgodbe. Mirko, moški predstavnik Červekovih, je odšel iz rodnega kraja v Rakičan že kot osnovnošolec, sestra Karolina ga je pogosto obiskovala s kolesom v svojih »markovskih letih«. Mirko si je v Rakičanu z Ireno ustvaril družino, sin Bojan je ostal v Rakičanu, hči Metka pa živi v Radencih.

Druga iz družine Červek je sestra Irma Melander, ki že več kot trideset let živi na Švedskem, vendar se z možem Pelletom pogosto vrača v njeno rodno pokrajino. Zaokrožimo pripoved o Červekovih zopet pod dvorcem in parkom grofa von Matzenauerja, vendar tokrat na drugi domačiji, kjer živi Mercedes Vukan, ki je edina ostala v Prosenjakovcih in si je služila kruh v Pletilstvu, ki pa ni dočakalo srečnega konca. So se pa razselili njeni potomci, hči Milena in vnukinja Tia živita na Hodošu, sin Drago, ki se letos na žalost ni mogel udeležiti srečanja, živi z ženo Dijano in hčerkico Nušo na Cvenu, vendar se oba rada vračata v rodni kraj. Brat in sestre ter njihovi otroci s prosenjakovske grofovine se srečujejo na družinskih piknikih in seveda na takem srečanju.

Ne le tradicija, tudi ljubezen do rodne grude veže Červekove na Prosenjakovce.

In lahko bi še nadaljevali z zgodbami, vendar pustimo nekaj tudi za naslednje leto, saj organizator obljublja, da bodo naslednja srečanja še bolj pestra. Ljudje, ki so povezani s krvnimi vezmi in spomini na otroštvo, mladost, ter Prosenjakovčarji, ki tu živijo, so vzeli to prireditve za svojo, ker jim nudi možnost za druženje, za kar si ljudje v teh časih čedalje težje najdejo čas.

Denis Malacič, predsednik društva, se trudi, da bi srečanja postala tradicionalna, zato z neutrudnimi sodelavci že načrtujejo naslednje srečanje, katerega rdeča nit bo najverjetneje nekdanje življenje na kmetih, zato želijo organizirati šaljivo tekmovanje v različnih opravilih, ki počasi tonejo v pozabo, da bi starejši obudili spomine, mlajši pa spoznali in se mogoče naučili kakšne spretnosti. Razmišljajo tudi o stalnem terminu prireditve, da bodo razseljeni lahko lažje načrtovali svoj prihod.

NÉHÁNY SORBAN

I. IFJÚSÁGI VADÁSZTÁBOR Juliús első napjaiban rendezték meg Pártosfalván az I. Ifjúsági Vadásztábort, amelyről elmondhatjuk, hogy országos viszonylatban sem volt eddig párja. A Muravidéki Vadászszövetség kezdeményezésére a pártosfalvi, kebeleli, dobronaki, turnišcei és Sveti Jurij-i általános iskolákból tizenkét fiút toboroztak, akik három napon át nem csak a vadászat fortélyaival, hanem elsősorban a környezetvédelemmel, vadgazdálkodással, a természetben való túléléssel ismerkedtek meg, A fiúk számára nagy élmény volt az éjszakai és a hajnali vadászat, a vadászkiutakkal való ismerkedést, a céllövészet, az erdei turák és nem utolsósorban az együtt töltött három nap, ami kevésnek bizonyult, hiszen a pártosfalvi vadászotthon mellett felállított sátorban késő éjszakaiig meséltek a nap csodálatos élményeiről. A záróünnepséget, amelyen a szülőikön kívül jelen voltak Franc Cipot Moravske Toplice polgármestere, az országos és a muravidéki vadászszövetség képviselői, a muravidéki kürtösök és vadászklubok koncertje, valamint a tábor résztvevőinek rajzaiból rögtönzött kiállítás tette még színesebbé. Bár a helybeli iskola bocsájtotta rendelkezésükre a konyháját és a szakácsát, a hangsúly mégis a vadászételeken volt. A tervek szerint a tábor évi jelleggel állandóvá válna.

KIRÁNDULÁS HORTOBÁGYRA. A Moravske Toplice Község Magyar Nemzeti Önkormányzata az idén is megszervezi a hagyományos augusztusi nemzetiségi kirándulást, ezuttal Hortobágyra. Két napos kirándulás során először megtekintik Debrecen, a kálvinista Róma történelmi jellegzetességeit, majd másnap Hortobágyra tesznek kirándulást a Kilencikü hídra, ahol a pusztaszívűben a csikósok mutatványaiban gyönyörködhetnek. Hazafelé tartva végigutaznak Budapesten, elhaladva a magyar főváros legjellegzetesebb látnivalói mellett...

GABONAFELVÁSÁRLÁS. A juliúsi ítéletidőt követő hosszabb ideig tartó esőzések miatt a határmenti falvakban is késett az aratás. A vihar után a kenyérgabona több mind fele maradt kint a földeken és amikor a felázott mezőkön újra meg lehetett kezdeni a betakarítást, a termény sokat vesztett értékéből, s így a leadott búza zömét csak harmadosztályú takarmánnyá vásárolták fel a malomipar és a silók. Hogy milyen veszteség érte a termelőket Szentlászlótól Szerdahelyig, még nem lehet teljes mértékben felbecsülni, annál inkább sem, mert a károkkal foglalkozó bizottságok még nem fejezték be az összeírást.

BŐSÉGES GOMBAIDÉNY. És végül még egy érdekesség. Nagyon sokáig úgy mutatkozott, hogy az idei év nem kedvez a gombászoknak, de augusztus meghozta a »vargányaaratás« idejét. A kellő csapadék és a meleg révén az erdőkben gazdag a gombatermés. Gorickó még azon ritka és érintetlen tájak közé tartozik, ahol az elmúlt kétszáz év során alig változott a gombaállomány. Ezt onnan tudjuk, hogy a 18-ik században a vidék szülője, *Nemesnépi Szakáll György*, az őrségi erdők *főfelügyelője*, mint ahogyan önmagát nevezte, kéziratban ránk maradt monográfiájában pontos leltárt készített az ehető és mérges, avagy bolondos gombákról. A mai összehasonlítás alig tér el valamennyire a régi listától, főleg csak a gombafajok megnevezése és használata különbözik. Ami pedig a mai gombagyűjtést illeti, sok a »hétvégi, zsákmányoló gombász«, akik szakszerűtlenségük miatt károkat okoznak az erdőkben, főleg pedig a gombaállományban. Továbbá tudni kell, hogy mindenki csak saját erdejében gombászhat és napi két kilogrammot szedhet.

ÚJRA ITTHON

Ime másodszor is megszervezték a pártosfalváról elvándoroltak találkozóját, amelyről az idén szlovén nyelven számolunk be bővebben. A juliúsi találkozót is a hagyomány szerint a helybeli »Ady Endre« Idegenforgalmi és Művelődési Egyesület vezetősége szervezte kulturprogrammal és baráti találkozóval. Azon a szombaton nagy hőség ellenére is sokan kint voltak a késő délutáni órákig. Elsőnek a kultúrházban egy színdarabnak és kutúrműsor-nak lehettek tanúi mindazok, akik nem csak Muravidékről, hanem Szlovénia más részeiről is hazalátogattak, majd a faluotthonban étel-ital mellett a rokonaikkal, ismerőseikkel sokáig viganak, elbeszélgettek a múltjáról, mindazokról, akik a jobb élet reményében elhagyták szülőfalujukat. Denis Malačič, az egyesület elnöke szavai szerint már arról gondolkodnak, hogy milyen új formát és tartalmat adjanak a következő találkozóknak. Képünk a résztvevők egy csoportját örökítette meg. (pivar)

Kedves, aranyos Naca nyénye! Nagyon rövidre fogom a szavamat, bár vóna mirű írnya, de a zasszon kijabál, hogy üllek fő a kombányra, me még három hellön áll a búza. Mindön a nyakamra gyűtt. A vijar miatt ekésött a zaratás, a zerdű teli van vorgányéve, aszt is fő kö szenyinyi, meg egy jó hónap múlva váloisztanyi kö. Éppen ezér irok. Nem nagyon jut el idájig a hire, hogy ki akar lenyinyi magyar képviselű. Csag egyrű tudunk, aki annyira biztos a dógába, hogy le is mondott a direktorságrű, de a többi jelűt meg nagyon hagat. Legalább is itt Goricskún nem járnak. Aranyos drága Naca Nyénye, ha valamit megtud, este 10 óra után má megfőjünk, meg begyőjünk a mezürű, akko hijon fő telefonyon. Tuggya nagy gondba vajok, me úgy láccik a százesztendűs kalendárium jóslata betelik. A zidin má annyi rossz vót, hogy illen égiháború után a zembör nem várhat jót, csag sárga vesződelmet, az meg van Kinába a zolimpijába, sáskákat, amik még gyűhetnek, meg új képviselűket, aki a biblijai vesződelmet is túlszárnyhatyák. Gondulom Naca Nyénye, hogy maga, meg a magáho hasonló többi asszon erre a választásra is készűl, me mondom magának, hogy má eddig is sok függött magoktű. De mast be kö fejeznöm, me a zasszony kűdob a házbű, ha nem mönök kombányoznyi. Útközbe maj főtözszöm a dopisznicát a postára. Aranyos Naca Nyénye, várom a telefonnyát vagy a levelet. Vorgányát viszők. Üdvözli Kuruc Pétör Goricskúrű.

A 2007/2008-AS TANÉV PÁRTOSFALVÁN AZ EREDMÉNY 289 ELISMERÉS ÉS OKLEVÉL

DÁNIEL TISZTELES ÚR, KÖSZÖNJÜK...

A közeledő szeptemberrel újra megszólal a csengő és a tantermekbe parancsolja a tanulókat, pedig mindha csak tegnap lett volna vége a tanévnek. A pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskolában már összegezték az eredményeket és az előttük álló feladatokra összpontosítanak, de mint *Jožefa Herman* igazgatónővel készített szlovén nyelvű beszélgetésünkben is kiténik, az eredményekben gazdag esztendőre nem lehet egyszerűen pontot tenni, hiszen a 89 iskolás közül 9 arany, 44 ezüst és 60 bronzérmes tanulójuk volt, a tanév végén pedig összesen 282 elismerést és oklevelet osztottak ki.

A kilencéves iskolát nyolc tanuló közül hat elsőtől az utolsó osztályig kitűnővel végezte és a *Times*s kutatásai szerint ezek a matematikai és természettudományi tantárgyak ismeretében országos viszonyban negyedik helyen kötöttek ki. Legsikerebbeknek *Kalamár Goran*, *Novak Simon*, *Vugrinec Alen*, *Svetec Kimi*, *Végi Kalamár Aleks*, *Végi Kalamár Alen* bizonyultak, akik a kitűnő eredmény mellett számos országos versenyen nyert díjakat, elismeréseket is felmutathatnak. A nyolcadikosok közül *Jaškoša Aleš* és *Gorza Mitja* remekeltek.

A felsorolásnál tartva be kell mutatni az iskola folklór csoportját, amelyet *Horvát Melani*, *Kalamár Chiara Franceska*, *Karmberger Jan*, *Mešič Laura*, *Varga Endrina*, *Kranjec Patricija*, *Sapač Lea*, *Sever Kaja*, *Tamaskó Sara*, *Györek Domen*, *Hari Marinela*, *Laura Német*, *Hahn Nadja*, *Tamaskó Adriana*, *Könye Anamari*, *Kerčmar Domenika*, *Kerčmar Martina*, *Kočič Mendi*, *Sever Samanta*, *Tivadar Martina*, *Janko Aleš*, *Német Goran*, *Kovač Alen* és *Jakoša Aleš* alkotják.

Hagyománya van a méhészeti szakkörnek is, és a fiatal tagok a tavalyi tanévben számos elismerés mellett *Jakoša Aleš* és *Kovač Alen* 2 ezüst érmével is öregítették az iskola hírnevét. Még sorolhatnánk az elismeréseket, kitüntetések, hiszen az iskolán több szakkör is működik és még ide tartozik, hogy a tanulók szlovén valamint magyarnyelvű versenyeken mérettetik meg rátermettségüket, tudásukat.

Nem csak a tanulókra vonatkozik szakmai képzés elve, hanem a pedagógusokra is. Így tavaly országos szinten részt vettek négy széleskörű, a tananyag elsajátítását ösztönző programban. A Pártosfalvi KAI közreműködik több országos szintű felmérésben, hatodik éve az ekoškola/-ekoiskola programban és az eko-zászló büszke tulajdonosai, hiszen az elmúlt tanévben is arra törekedtek, hogy a tanulókat rászoktassák a hulladékanyag csökkentésére, a villanyáram-, és a víz használatának korlátozására. A projektbe bevonták a szülőket, az iskola dolgozóit és a többi polgárt is.

Mivel az iskolát Hodos, Šalovci és Moravske Toplice község kétnyelvű falvaiból látogatják a tanulók, így ezekkel szoros kapcsolatot alakítottak ki, együttműködnek a bogojinai és fokovci iskolákkal, de kapcsolati kiterjednek az ország más tájaira és a szomszédos országokra is.

Az ÉVKÖNYV-ZBORNİK kiadóbizottsága készíti a második füzetet és ez uton is felhívjuk mindazok figyelmét, akiknek javaslataik, írásaik volnának, hogy ezekkel augusztus végéig keressék fel Pivar Ellát a 041 298-210-es telefonon, vagy e-mailon: ela.pivar@volja.net, de írhatnak a Lipnica szerkesztőségébe is: Lipnica – Občina Moravske Toplice címre

A maronyi szlovéniai református közösség búcsúzik tiszteletesétől, Nagy Dániel lelkésztől, aki közel egy és fél évtizede istápolta a hivatást, tanította a hittant és arra törekedett, hogy nem csak a templomaikban, hanem a hétköznapi buktatóin is egymáshoz közelebb hozza az embereket a határ mentén.

A sors vargabetűs útjain az élet több stációja után szinte földönfutóként érkezett családjával Erdélyből Szentgyörgyvölgyre, majd elvállalta a szlovéniai falvakban a kálomistáinak gondozását is, hosszú utakat téve meg a zárt határok tövében, hogy havonta egyszer, kétszer eljuthasson Szentlászlóra, Csekefára, Szerdahelyre,

Nagy Dániel

Hodosra, Domaföldre igét hirdetni, a vallás alapjait oktatni. Annnyira megkedvelték, hogy a szülei még a más vallású gyereket is elküldték Dani bácsi hittanóráira. Sokáig árvaságban tengődő szlovéniai reformátusokat lépésről lépésre újra nevelte, házaknál látogatta a fiatalokat, aggokat, elesetteket és így lett egyike a »közülünk valónak«, aki együtt tudott örülni sírni az itteni emberrel. Az idős nénik abban gyönyörködtek, hogy zsolttárok-

kal, ékes igével újra betöltötte a kis templomokat, érzően búcsúztatta a halottakat, mert sajnos a sorvadó kis közösségben egyre gyakrabban jelzi a lélekharang, hogy még kevesebben maradtak.

Voltak álmái. Tanítványai közül szerette volna négyszáz év után kinevelni az első helyi születésű lelkészt. Megálmodta a szentlászlói új templomot és amikor két évvel ezelőtt nyugdíjba vonult, lelkiismeretfurdalást érzett, de tovább is gondozta a gyülekezetet, mígnem a dunántúli püspökdég helyébe mást nem ajánlott... Pedig erejéből még futotta volna...

Gyenge két évtizeddel ezelőtt, a kilencvenes évek elején volt, amikor az egykori híres szentgyörgyvölgyi gyülekezetbe, ahova 1919 előtt a szentlászlóiak és a többi szlovéniai reformátusok is tartóztak, új pársztor telepedett át. Nagy Dániel és családja szegényen, személyes holmijával érkezett a romos paplakba, de felvirágoztatta, majd idővel, amikor már érezte, hogy a sors könyvében ez a kezdetektől református település van megírva a végállomásának, szinte egymagában, barátai segítségével, két kézzel felépítette a családi fészket, hiszen tudta, hogy neki már itt élni és halni kell: »Itt van már a hazám, az otthonom, Erdélyországhoz csak a gyermeki emlékek kötnek, meg azok a famunkák, a székelykapu, amely a magány óráiban faragtam és számomra kötődést jelentenek. A sok megpróbáltatás mellett volt egy szép dolog az életemben itt a végeken: a szlovéniai reformátusok papja lehettem. Azon kedves emberek köthettem össze életemet, amelyek emlékeztettek szülőfalum népére. Bár a kezdetben, mint romániai magyarnak, nehézségeim voltak a határátkelésnél, de ma a határmenti falvakba úgy járok át, mintha haza mennék. Most már tudom, hogy ha leteleplésem idején választhattam volna, biztosan Szentlászlón vagy valamelyik másik szlovéniai református faluba kötök ki...«

Ne szomorkodjon Tiszteles Úr, nincsenek már határok, a keretek alatt is átjárhat Szentlászlóra, hiszen Póth Károly, Narancsik Pál után Ön is beírta a nevét az itteni emberek szívébe és ha ismerősöket keres, akkor az erdőn át sétáljon át baráti látogatásra. Nem mindig a hivatalos cím, a funkció a döntő, hanem az emberség, Önt pedig örökre erről tartják számon. Várják a Tóthék, Nemesék, Kocánék, Károlyék, Dórák, Bogdánok, Zsohárok, Balai-cok, a kilencven éves Vilma néni, s hogy ne is soroljam, várják minden háznál, legyenek reformátusok, evangélikusok, katolikusok. Így a búcsú nem is igazi elválás, hiszen a baráttól sosem lehet elszakadni, főleg, ha még köszönettel is tartoznak neki...

Spoštovani gospod Župan!

Vem, da je v vaši občini v navadi, da si vse poveste iz oči v oči in ohranjate v pisni obliki za zanamce le v nebo vpijoče zadeve. Zato sem dolgo razmišljala, ali naj napišem te vrstice, saj se kot kak nedeljski prišlek nimam pravice vtikati v lokalne zadeve. A kaj, ko mi kalimerov kompleks malega človeka ne da miru. (Za osvežitev spomina in za mlajšo generacijo: Kalimero je lik iz risank moje generacije, tisti mali pišček, ki se je že ob izvalitvi in nato v svojem daljnem življenju na vsakem koraku srečeval z zlo usodo bitja na obrobju.)

Ja, in v čem je pravzaprav ta moja ihta, da vam pišem sredi največje žege? Kot že tolikokrat, sem bila zopet na Goričkem, kot tudi mi primestni – ne meščani, ne kmetje – pravimo hribovitemu delu te naše pokrajine. Hodila sem po stezah svoje mladosti, kot sem pred niti ne vem koliko desetletji po odredbi takratnega šolskega ministra obiskovala na domu svoje učence iz Ivanjševcev, Lončarovcev ter Središča. Priznam, v svoji zagnanosti sem takrat mislila, da bom rešila svet, tamkajšnje deco poslala na fakultete, da se jim bodo sredi te čudovite krajine odprla nebesa. Pa ni bilo čisto tako. Oni so se odselili v tujino, v Mursko Soboto v tovarno, križev pot sem nadaljevala drugod, a sem ostala povezana s tukajšnjimi ljudmi in priznam, v svoji brezizhodnosti se pogosto vračam sem po mir in spokoj. Tako pogosto, da mi te vasi postajajo drugi dom, čeprav nimam tu ne hišne številke ne strehe nad glavo. Čudovito je sedeti pod staro hruško tepko, hoditi po starih pokopališčih, se ustaviti pri Juliški, Kalmiju, Beli, teti Elzi, Margiti, Jolanki, Lajčiju in se pogovarjati o tistih naših časih. Ja, o tistih preteklih časih, ker sedanjega skorajda ni. Nebogljeni mali ljudje, ki so ostali tu, preživljajo svoj enolični vsakdan, le tisti tujci, ki redko zaidejo na ta ozka pota, nudijo nekaj snovi za ugibanje. A je bil dacar, mogoče Anglež, ki bo poceni kupil Mankino hiško, ali pa kakšen gobar? Vendar jih največ le potuje mimo, saj tu ni niti gostilne, le Kozicov muzej v Ivanjševcih, predvsem pa njegova medena palinka, ki jo tako radodarno, skoraj brezplačno ponuja, zadrži popotnika za kakšno urico ... Tu je zvonik, edinstven v tem delu, ki mu ni para ne na tej ne na oni strani meje. In ta zvonik. Kot tudi vse drugo, počasi načenja zob časa, čeprav bi ga za malo denarja z nekaj doma stesanimi hlodi lahko obnovili v prvotnem sijaju. Pa ne z žaganimi hlodi, kakor so v posmeh izročilu naredili v sosednji občini. Potem so tu še leseni nagrobniki v Središču, Čikečki vasi in Motvarjevcih, edinstveni protestantski spomeniki tudi v državnem merilu ..., in stare hiše s trnacom, kostanjeva pot, endemiti rastlinskega sveta, kot so šota, zvezdaste narcise, nadalje bistri viri vode ... Niti ne bom nadaljevala naštevanja, saj bi utegnili pomisliti, da kandidiram za županjo, ali vsaj za občinsko svetnico.

Šalo na stran. Gospod župan, resno vas sprašujem, zakaj imajo ti ljudje, ki so »bogu za hrbtom«, občutek, da so oni Kalimeri Občine Moravske Toplice. Morda zato, ker v tem trenutku niso razvojno perspektivni, nimajo hotelov, bazenov, velikih parkirišč za avtobuse, niti otrok, ampak le nekaj vinotočev, tu in tam kakšno vaško krčmo, nekaj zasebne iniciative, ki pa zaradi nezadostne materialne osnove in strokovne pomoči ne more zaživeti? Kalimero pač ostaja Kalimero. Pa bi ravno ta drobni pišček rabil pomoč: veliki so zadosti pametni in prebrisani, da znajo izkoristiti zakone, ugodnosti predpisov, malemu, pridnemu človeku, njegovi skupnosti bi moral nekdo krepko seči pod pazduho, ga podpreti ter ga pokončno peljati skozi labirinte administracije. Če že država tega ne dela, pa bi lahko lokalna skupnost ustvarila čudeže. Ne pravim, naporno je, a se izplača, če že ne zaradi drugega, pa vsaj za narodov blagor

Goričanke

POZIMI MOŠKI PRAZNIK, SPOMLADI ŽENSKI IZLET

Pozimi moški praznik, spomladi ženski izlet, je bil moto žensk z goriškega dela naše občine. Med množico praznikov, ki se zvrstijo marca za žene, so letos praznovali svoj večer tudi moški. Za majhno pozornost so gospe prispevale v lastni režiji, množico mož pa je razveselila Frančkoliza.

Da se ženske ne bi počutile v čem prikrajšanem, so se odločile, da se podajo na izlet v Savinjski gaj. Aprila se je 44 žensk zapeljalo proti Mozirju. Kakor smo pač vajeni, smo se najprej

ustavile na kavi in nato odšle v gaj. Naš sofer Marjan je pravil, da je rožice pripeljal k rožicam. Se lepo sliši, mar ne? Po ogledu gaja smo se odpravile na vrtnarijo Skorenšek v Mozirju, saj na tej vrtnariji živi ustanovitelj Savinjskega gaja. Po ogledu vrtnarije in seveda tudi nakupih smo se odpeljale v Slamnjak pri Ljutomeru, kjer smo imele bolj pozno kosilo. Ob dobri domači hrani, izvrstni kapljici in zvokih harmonike je čas minil, kot bi trenil. Polne lepih doživetij in spoznanja, da nam je vsem bil ta dan v veselje, smo se v večernih urah podale proti domu.

Vesna Jakiša

DRUŽINI PRIJAZNO OKOLJE?

V juliju je obiskovalce moravske trim steze v Čreti prijetno presenetil letak z logotipom Terme 3000, ki je naznanjal certifikat Družini prijazno okolje.

Tisti, ki smo bili na stezi v tistih dneh, se nismo mogli znebiti občutka, da bo Čreta prijazno okolje morda postala, ko bo nekdo očistil steze, odstranil vejevje, odlomljeno med nevihto, odstranil porušena debla, pokosil koprive ob cesti in poteh, zadelal kotanje im mlake (zlasti na severnem delu steze), ki silijo sprehajalce in tekače, da jih preskakujejo ali se jih na široko ogibajo, posul steze z lomljencem, na novo postavil tista telovadna orodja, ki jih je uničil ali načel zob časa ...

Čreta je v resnici oaza hladu; blagodejno ga razdaja obiskovalcem tudi v najbolj pasjih dneh; prijazno okolje pa bo postala, ko bodo vsak opravil svoje delo: tisti, ki jo ponuja, prav tako pa tudi lastnik.

Ludvik Sočič

na Goričkem in za mirno vest občinske uprave, svetnikov in nenazadnje vas, gospod Župan.

Mislím, da je zaradi ljubega miru zdaj čas postaviti piko na konec tega pisma. Želim vam veliko uspehov, predvsem pa več razumevanja za Kalimere, ki so še ostali in strašno so navezani na svoje vasi.

Ella Pivar Tomšič

Filovske pevke: prvih 20 let PRAZNOVANJE JE VSELEJ NEKAJ LEPEGA

»Praznovanja so vselej nekaj lepega, še posebej, če jih proslavimo s tistimi, ki jih želimo imeti ob sebi,« je z izbranimi besedami začela napoved prireditve, na kateri so počastili okrogli jubilej delovanja Filovskih pevk, povezovalka sporeda Andrejka Trajbarič, sicer prizadevna predsednica Kulturno-turističnega društva (KTD) Filovci, katerega članice so tudi pevke. Filovske pevke je združila ljubezen do pesmi in petja in jih družijo že polnih 20 let, članicam zbora pa jim je pesem oziroma petje zagotovo obogatilo marsikateri trenutek v življenju.

V tem duhu in z bogato sporočilno vrednostjo pesmi je v večnamenskem prostoru v športno-rekreacijskem centru v Filovcih minil bogat večer z ljudsko pesmijo. Najprej so se jubilatke predstavile z nekaj pesmimi, zatem so jim izročili zahvalne listine KTD za sodelovanje v skupini, ki so jih prejele: Marija Vegi, Kristina Gerič, Kristina Nemeč, Marija Gyorek, Barica Gjerek, Marija Ošlaj, Marija Kerman, Marija Škerget, Darinka Horvat in Alojzija Maučec, pa tudi nekdanji članici Terezija Berden in Marija Mesarič.

Filovske pevke na svečani prireditvi.

Veliko pohvalnih besed so jim namenili tudi gostje. Priznanje za to, da s požrtvovalnim delom gojijo ljudsko pesem, promovirajo Filovce in Občino Moravske Toplice po Sloveniji in tujini, bogatijo kulturne prireditve in s pesmimi ohranjajo spomine in običaje pred pozabo, so jim izrekli predsednik Sveta KS Filovci Andrej Baligač, podžupan občine Alojz Glavač, župnik bogojinske župnije dr. Stanislav Zver, predsednik enega od slovenskih kulturnih društev v Avstriji Štefan Škerlak, Ivan Maučec iz beltinskega kvarteta Slavček in pevec ter glasbenik Drago Jošar, v čigar studiu so pevke posnele svoje zgoščenke.

Trajbaričeva je k temu dodala, da v društvu izjemno cenijo njihovo delo, saj si svojih prireditev niti ne znajo predstavljati brez njihovega petja, zato so jih vselej podpirali in tako bo tudi v prihodnje. Trajbaričeva je pohvalila tudi njihovo pripravljenost za dramske nastope, saj so članice zbora izvedle vrsto veselih prizorov, sodelovale na več prikazih domačih opravil in dokazale, da jih ni strah kaj povedati, pojasniti.

Prehojeno pot dveh polnih desetletij pa je v izčrpnih kroniki povzela vodja skupine, neumorna Marija Vegi. Njihovi začetki segajo v daljno leto 1988, ko so se začele priprave na prve Košičeve dneve kulture v KS Bogojina. Anici Gregorec in Mariji Mesarič se je porodila misel, da bi pevske skupine ustanovili tudi v Filovcih. V vseh preostalih vaseh bogojinske krajevne skupnosti, v Bogojini, na Ivancih in Bukovnici, so pevske skupine že obstajale, a so žal medtem prenehale delovati. Filovske pevke je najprej vodila Antonija Ošlaj, krstni nastop pa so imele 15. avgusta na Ivancih. »Začetki so bili težavni, saj nismo imeli prostora za vaje. Vadile smo pri eni od pevk doma, vendar ne dolgo. Naše težave je opazil Franc Gerič in z ženo Kristino sta nam ponudila sobo za vaje, dokler ni bil dograjen vaško-gasilski dom in nam je ta-

kratni predsednik Milan Varga odstopil turistično sobo. Tedaj smo dobile tudi prve uniforme, blago nam je podaril Štefan Škerlak z ženo in društvom Slovenija iz Avstrije, za kar smo zelo hvaležne,« se spominja kronistka in dodaja, da je prizadevna skupina, ki je v tem času doživela nekatere spremembe v zasedbi, začela nastopati tudi po številnih krajih v Pomurju, Sloveniji in tujini. V skrbi, da ljudske in druge stare pesmi ohranijo zanamcem, so doslej izdale tri zvočne medije. V okviru mednarodnega projekta Vitis Vitae (leta 2002) so z Madžari in nekaterimi domačimi skupinami posnele pesmi skupno zgoščenko in kaseto *Šmarnice*, čez leto dni pa svojo prvo samostojno zgoščenko (in kaseto) s 13 pesmimi *Zapojmo kot nekoč*. Ker so imele prizadevne pevke pripravljenih še veliko pesmi, so se v začetku leta 2005 odločile, da posnamejo še svoj tretji izdelek s 16 pesmimi, vse v studiju znanega glasbenika in pevca Draga Jošarja.

Filovske pevke imajo vsako leto okrog 26 nastopov. Med številnimi priznanji, ki so jih bile deležne, vodja skupine omenja Priznanje Občine Moravske Toplice za leto 2007. »Največje težave so z denarjem. Hvaležne smo našim društvom v krajevni skupnosti, občini in vsem donatorjem, ki so nam doslej finančno pomagali za izid naših kaset.« Med domačini pa je za vso pomoč v teh letih izpostavila tudi Franca Geriča, Alojza Berdena, Jožeta Horvata, društvo Gaj, lončarstvo Bojniec, Manico Barbarič ter Marijo Domonkoš in Andrejko Trajbarič. Brez slednjih dveh tudi tokratnega slavlja ne bi bilo.

Skupine, ki so jih na svoj večer povabile jubilatke, pevke iz Beznovec in Črenšovec ter dramska skupina iz Krašnje v Občini Lukovica, so jim pred svojimi nastopi čestitale in jim s priložnostnimi darili zaželele še veliko let cvetočih glasov.

DKŠT Žlaki Sebeborci ŽENSKI PEVSKI ZBOR ŽLAKI

Številnim delujočim pevskim zborom v naši občini se je na domači gasilski svečanosti konec junija tudi uradno pridružil ženski pevski zbor, ki deluje kot sekcija v Društvu za kulturo, šport in turizem (DKŠT) Žlaki Sebeborci. Predsednica društva Irena Hüll pravi, da so se pevke pod vodstvom zborovodje Jožeta Vukana začele dobivati na začetku letošnjega leta, čeprav je bila želja po zboru prisotna že dlje časa.

Zbor sestavlja 13 pevk iz Sebeborca in ena iz Puconca. Pevke se v sejni sobi vaško-gasilskega doma dobivajo dvakrat tedensko. Njihov vsebinsko raznolik repertoar trenutno obsega program za dobrih 40 minut petja, v zboru pa si poleg enotnih oblačil, kar pa ne bodo mogli uresničiti brez pomoči sponzorjev, prizadevajo tudi, da bi svoj repertoar sčasoma še razširile. Poleg nastopa v domačem kraju so sodelovale tudi na pevski prireditvi v Beznovcih v občini Puconci, kjer so prav tako navdušile številne ljubitelje zborovskega petja.

»Na njihovo delo smo zelo ponosni in jim želimo čim več nastopov tudi izven meja naše vasi in občine,« zaključuje predsednica, ki pravi, da bodo sebeborske pevke nastopile tudi na ključni občinski proslavi, v zimskem času pa že načrtujejo samostojni koncert.

Prvi mladinski lovski tabor v Prosenjakovcih PRIVZGOJITI ODNOS DO NARAVE IN DIVJADI

V množici taborov, ki so čez poletje na dnevnem redu po vsem Pomurju, so organizirali prvi slovenski mladinski lovski tabor v Prosenjakovcih. V začetku julija se je pri tamkajšnji lovski koči za tri dni naselilo dvanajst fantov iz osnovnih šol Sveti Jurij-Rogašovci, Prosenjakovci, Kobilje, Turnišče in Dobrovnik. Ob vsestranski aktivnosti članov LD Prosenjakovci so učenci spoznali poleg načinov lova tudi lovsko kinologijo, streljali so na glinaste golobe in se družili.

Tabor je omogočila Lovska zveza Pomurja, pomoč so dobili še od države pa tudi od lokalne skupnosti. Organizatorji so posebej poudarili vlogo Dvojezične osnovne šole Prosenjakovci, ki jim na razpolago ni dala le šolske kuhinje, ampak tudi kuharja. Na zaključni slovesnosti, katere se je udeležil tudi župan Občine Moravske Toplice Franc Cipot, so sodelovali udeleženci tabora, člani ZPLD in LD Prosenjakovci in tudi lovski hornisti in pevci, popestrili pa so jo še s priložnostno razstavo risb udeležencev tabora.

Hokejski kamp v Moravskih Toplicah GOSTILI SO TUDI OLIMPIJKO SONJO ROMAN

Hokejski klub Moravske Toplice v svoji 11-letni zgodovini veliko pozornosti posveča delu z mladimi. V klubu so se tudi letos odločili, da med poletnimi počitnicami na igrišču z umetno travo v Termah 3000 v Moravskih Toplicah pripravijo dva otroška kampa ter z osnovami igre z lesno palico in žogico ob pomoči svojih že uveljavljenih igralcev in igralk seznanijo kar največ mladih. Na ta način bi jih radi navdušili tudi za igranje v klubu.

Prvega tabora v juliju se je udeležilo okrog 20 mladih, enako število udeležencev pa pričakujejo tudi na taboru, ki se bo začel v avgustovskem terminu. Kot je povedal direktor kluba Jože Črnko, pa si prizadevajo, da bi bila tovrstna počitniška dejavnost kar najbolj raznolika in zanimiva: mladi se kopajo, v kamp pa vabijo tudi znane osebe.

Letos jih je obiskala prva pomurska udeleženka olimpijskih iger, atletinja Sonja Roman s Hodoša. Tekačica na srednje proge (800 in 1.500 m) je v sproščenem pogovoru dejala, da bo v Pekingu nastopila na 1.500 m. Mladi so ji zastavili vrsto zanimivih in nenavadnih vprašanj: koliko jezikov govori, kako dolgo že tekmuje, kakšna je njena prehrana, koliko kontinentov je kot športnica že obiskala in kaj pričakuje od svojega največjega in za vsakega športnika najpomembnejšega tekmovanja v karieri. Dejala je, da si v Pekingu želi izboljšati osebni rekord (4:06,64) in se uvrstiti vsaj v polfinale.

Mlade udeležence tabora je obiskal tudi vzrejitelj tropskih pajkov in gekonov. (G. G.)

Po mnenju Ludvika Rituperja, predsednika LD Prosenjakovci, je bil namen tabora dosežen, saj so učencem 7. in 8. razreda prikazali soodvisnost lovskega in varovanja naravnega okolja. »Vse dejavnosti smo podredili temu cilju, kar je na Goričkem še posebej pomembno, saj tu morata sobivati človek in divjad, in če se divjad ohrani, potem je okolje primerno tudi za človeka. Ker je bil to prvi tovrstni tabor, smo za drugo leto pridobili ogromno izkušenj.«

Temu je pritrtil tudi Jože Sršen, vodja tabora: »V treh dnevih tabora smo želeli otrokom predstaviti glavni namen lovskega, ta je prvenstveno ohranjanje narave, ekologija divjadi v tem prostoru, delo lovcev v lovišču, poudarek smo dali še drugim dejavnostim, kot so lovsko kinologija, strelstvo, kultura in kulinarika, torej vsem dejavnostim lovskega. Na zaključek smo povabili horniste, ki so predstavili mlademu rodu bogato lovsko kulturo.« (E. P.)

Martjanci POLETNA ŠOLA NOGOMETA

Nogometni klub Čarda je ob sodelovanju Občinske športne zveze Moravske Toplice letos prvič izvedel tabor »Poletna šola nogometa«. Otroci stari od 5 do 14 let so se dva tedna podili za žogo in se igrali na lepo urejenem športno-rekreacijskem centru v Martjancih ter se hodili kopat v Terme Vivat v Moravskih Toplicah.

Poletne šole nogometa se je udeležilo 51 otrok, tudi 4 dekleta, s čimer so bili organizatorji tabora zelo zadovoljni: »Kljub temu, da smo šolo nogometa v taki obliki organizirali prvič, moramo priznati, da je za nami 10 uspešnih delovnih dni. Približno število udeležencev smo definirali že ob načrtovanju programa, zato so aktivnosti potekale nemoteno. Delo smo organizirali v štirih starostnih skupinah, vsako skupino pa sta vodila po dva trenerja. Otrokom smo v dveh tednih skozi igro in zabavo predstavili, kaj pomeni biti nogometaš/ica in kaj pomeni nogomet kot tak: je prijateljstvo, dvigovanje fizičnih sposobnosti in spodbujanje mladih k pozitivnemu razmišljanju v okviru druženja in ukvarjanja s športom.« je povedal vodja šole nogometa Goran Pintarič.

Na zaključku so otrokom po prikazu nogometnih veščin podelili priznanja, poskrbljeno pa je bilo tudi za starše, saj so se očetje pomerili s trenerji, mamice pa z otroki. Ker bo večina sodelujočih otrok nadaljevala z igranjem nogometa v letnih programih selekcij, pri NK Čardi obljublajo, da bodo s tovrstnimi aktivnostmi nadaljevali tudi v prihodnje.

Udeleženci lovskega tabora so povedali KO SE PRVIČ SREČAŠ Z DIVJADJO ...

Na 18. strani poročamo o prvem mladinskem lovskega taboru v Prosenjakovcih. Za večino mladih je tabor pomenil prvi stik z lovstvom. Polni vtisov so pripovedovali o doživetjih in – kot je za najstniške fante pričakovati – jim je prvo srečanje z orožjem zbudilo mešane občutke. Kar tekmovali so, kateri bo zadel več glinastih golobov.

Za **Primoža Sršena** iz Kobilja tabor sicer ni bil prvo srečanje z lovstvom, saj izhaja iz družine, kjer so lovci dedek, oče in mama. Kdaj pa kdaj se jim tudi sam pridruži, vendar meni, da se je naučil še marsikaj novega, predvsem je spoznaval divjad na lovišču, pa tudi prijateljstva, ki jih je sklenil, bodo ostala za večne čase ... »Spoznal sem enajst novih prijateljev. Zelo dobro se razumemo, družili smo se v prostem času, si pripovedovali zgodbe, najlepše pa je bilo, ko smo skupaj šli na lov. Vse je bilo čudovito, le ti trije dnevi so prehitro minili.«

Simon Sánca iz bližnjega Središča je slišal za tabor v šoli, se prijavil in ni mu žal, saj je spoznal tudi drugo plat gospodarjenja z divjadjo. V obmejnih krajih je večni problem škoda po divjadi in Simon pravi, da ko od blizu spoznaš, kako živijo jeleni, divji prašiči, košute, spremeniš svoje mnenje. »Morda bom nekoč lovec, vendar mi je zdaj bolj pomembno, da sem preživel tri dni s fanti, ki imajo radi naravo, pa tudi to, da sem prvič streljal na tarčo in glinaste golobe.«

Aleš Šinko je prišel iz Svetega Jurija, za tabor ga je navdušil njegov učitelj. Najbolj so mu ostali v spominu nočni lov, streljanje s pravimi lovskimi puškami, sprehodi v naravi ob zori, lovski psi, tudi nočni pogovori v šotoru, kjer so bivali in spali. Posebno doživetje je, ko se prvič srečaš z divjadjo, ki jo poznaš iz knjig, in ko prvič streljaš z orožjem. »Videl sem veliko živali in pozneje smo jih narisali. Jaz sem narisal srno in fazana, ker sta to za mene najlepši živali.«

Pivar

Ivanovci

TABOR MLADI GASILEC 2008

V organizaciji Gasilske zveze (GZ) Moravske Toplice oziroma njene komisije za delo z mladimi ter ob podpori PGD Andrejci pri pripravi in izvedbi je pri lovskega domu v Ivanovcih potekal 3-dnevni tabor za mlade gasilce.

Udeležilo se ga je 26 otrok v starosti od 7 do 14 let iz gasilskih društev Martjanci, Moravske Toplice, Tešanovci, Berkovci, Andrejci in Selo. Kot sta dejala predsednica mladinske komisije Valerija Horvat in član, hkrati vodja tabora, Jože Solar, so si s skupnim bivanjem in prenočevanjem v šotoru ponovno prizadevali, da bi se mladi med sabo čim bolje spoznali, se družili, navadili na sobivanje z naravo, spoznali osnove gasilskih veščin ter se navajali na samostojnost. Kot so nam zatrjili zadovoljni udeleženci tabora – iz vsakega društva jih je spremljal tudi njihov mentor –, so bili najbolj navdušeni nad orientacijskim pohodom in obiskom v prostorih gasilskega društva Murska Sobota, kjer so se seznanili z raznoliko gasilsko tehniko in so se prav vsi dvignili 30 metrov visoko z gasilsko lestvijo na avtomobilu.

Zadnji dan tabora so mladi medse povabili tudi svoje starše ter z njimi tekmovali v družabnih igrah in gasilskih veščinah, po kulturnem programu, ki so ga pripravili sami, pa so iz rok predsednika GZ Moravske Toplice Štefana Kuharja prejeli spominska priznanja za udeležbo. Kuhar jim je obljubil, da bodo morda prihodnje leto tabor podaljšali in ga pripravili tudi za gasilsko mladino. Če ga bo finančno podprla Občina Moravske Toplice, kakor je to bilo letos, bodo načrte lažje uresničili. (G. G.)

ANALIZA PROMETNIH NESREČ NA CESTAH OBČINE MORAVSKE TOPLICE

v obdobju 1. 6. – 30. 6. 2008

Tip – vrsta prometne nesreče	v letu 2007	v letu 2008	Odnos v %
s smrtnim izidom	0	1	100
hude telesne poškodbe	4	1	25
lahke telesne poškodbe	13	6	46
z materialno škodo	21	10	48
Skupaj prometnih nesreč	38	18	48

POSLEDICE PROMETNIH NESREČ

Tip – vrsta prometne nesreče	v letu 2007	v letu 2008	Odnos v %
mrtvi	0	1	100
hude telesne poškodbe	4	1	25
lahke telesne poškodbe	23	8	35
brez telesnih poškodb (materialna škoda)	38	21	55
Skupaj s posledicami	65	31	48

TIP ALI VRSTE PROMETNIH NESREČ

	2007	2008	%
Čelno trčenje	3	1	33
Bočno trčenje	8	2	25
Naletno trčenje	1	2	200
Oplaženje vozila	8	2	25
Povoženje pešca	0	3	300
Prevrnitev vozila	7	2	29
Trčenje v objekt	5	3	60
Trčenje v stoječe (parkirano vozilo)	2	1	50
Ostali	4	2	50

V letu 2008 smo imeli v prvem polletju 18 prometnih nesreč (v letu 2007: 38), od tega 7 s telesnimi poškodbami in na žalost eno prometno nesrečo s smrtnim izidom (povožena peška).

Pokazalo se je, da nam ni bila nobena prometna nesreča potrebna, če bi se držali osnovnih vozniških načel, da cesta ni namenjena samo za nas kot posameznike v prometu, ampak moramo računati tudi na druge, ki se v določenem trenutku lahko pojavijo pred nami. Vse to že teoretično poznamo. Vprašanje je, ali se bomo vedno ravnali po osnovnih vozniških pravilih in upoštevali staro šofersko pravilo iz kodeksa etike v cestnem prometu in to, da je dober le tisti voznik, ki je tudi dober tovariš, ki se zaveva, da tudi drugi imajo želje, da bi varno pripeljali do cilja.

Spoštovani občani, želim si, da bi na koncu leta 2008 lahko govorili, da so se prometne razmere na naših cestah znatno izboljšale.

Želim Vam srečno in varno vožnjo.

*Predsednik SPV Občine Moravske Toplice:
Franc Čarni*

PGD Sebeborci KOMANDNO VOZILO IN PRIKOLICA

Po 110. obletnici pred dvema letoma so v Sebeborcih ponovno pripravili veliko gasilsko slavje: namenu so predali komandno vozilo PV-1 in gasilsko prikolico za prevoz opreme. S tema pridobitvama, vrednima več kot 10 tisoč evrov, so nadomestili dotrajano orodno vozilo.

Kot je na slovesnosti poudaril predsednik Slavko Škerlak, so bili tako kot v drugih krajih tudi v Sebeborcih gasilci vseskozi nosilci zaščite in reševanja, po drugi strani pa so igrali neprecenljivo vlogo tudi na področju družabnega življenja. V skladu z veljavno zakonodajo vseskozi vlagajo veliko naporov v opremljanje in izobraževanje zelo številčnega kadra, saj se zavedajo, da lahko samo tako zagotavljajo operativno pripravljenost oziroma varnost vaščanov in njihovega premoženja. Vsega tega pa ne bi bilo brez delovnih in zavednih članov društva in pomoči krajanov, širše lokalne skupnosti, poslovnih partnerjev, sponzorjev in donatorjev.

Tudi slavnostni govornik, župan občine Franc Cipot, je poudaril veliko složnost v društvu in kraju, zato uspehi ne morejo izostati. Dejal je celo, da je gasilstvo v Sebeborcih daleč najbolj razvito v vsej občini, kar zadeva tehnično opremljenost, pa tudi najbolj izpopolnjeno in v zavesti ljudi najbolj ukoreninjeno. »Vsako leto imate pokazati kaj novega, s čimer ste prvi med enakimi,« je povedal in dodal, da si v občini želijo takšno obliko požarnega varstva ter sistem zaščite, reševanja in pomoči, ki bo v vsakem trenutku uspešna in učinkovita. Brez skupnega nastopa in sodelovanja gasilcev več društev pa tega po njegovem prepričanju ni mogoče uresničiti.

Predsednik GZ Moravske Toplice Štefan Kuhar je bil zelo kritičen, ko je govoril o odnosu lokalne skupnosti do gasilstva. Dejal je, da ima zveza, ki jo vodi, 27 revnih otrok, ki se borijo za svoje delovanje ter da prostovoljna društva vse strožjim zakonskim predpisom več niso kos. Prepričan je, da je gasilstvo bilo, je in bo tudi ostalo, kar je bil verjetno tudi odgovor na vse večja prizadevanja o formiranju centralne operativne enote, ki bi bila v stalni pripravljenosti. Ker je občina Moravske Toplice zelo razgibana in teritorialno velika, bodo gasilci po uresničenem tem modelu lahko kvečjemu le gasili in ne reševali. »Verjetno ne bomo tako bogata družba, da bi lahko vse plačevali, prostovoljstvo pa je še vedno najcenejše.« Novi pridobitvi sta pomembni za društvo, kraj in celotno gasilsko zvezo, vendar bi bil govornik srečnejši, če bi vsa društva imela potrebno število osebnih zaščitnih oblek, pri sofinanciranju nakupa katerih pa lokalna skupnost v zadnjem času ne sodeluje. Zato se društva letos tudi niso mogla prijaviti na razpis za državna sredstva iz tega naslova.

Gasilci iz Sebeborci bi v skrbi za kadre, izurjenost in opremljenost morali biti zgled drugim društvom, vsem, ki so voljni delati, pa bi morali dati moralno in materialno podporo. Število gasilskih organizacij v moravskotopliški občini ni preveliko, kot se to pojavlja v javnosti, v občini pa bi morali posvetiti večjo pozornost opremljanju, so bili osnovni poudarki poveljnika Štaba Civilne zaščite občine Moravske Toplice Štefana Jančariča.

Botra novih pridobitev, župan in Sandi Flisar, direktor Zavarovalnice Triglav, OE Murska Sobota, sta slavnostno izročila ključne vozila, blagoslovlila sta ga duhovnika evangeličanske in rimskokatoliške cerkve.

V kulturnem programu se je na prireditvi prvič uradno predstavil domači ženski pevski zbor DKŠT Žlaka pod vodstvom Jožeta Vukana.

Sektorska gasilska tekmovanja PREVERJANJE USPOSOBLJENOSTI

Med pomembne oblike praktičnega preverjanja usposobljenosti operativnih članov posameznih gasilskih društev so v Gasilski zvezi (GZ) Moravske Toplice ob formalnih pregledih društev v maju v prvi vrsti sektorska tekmovanja ter zatem občinsko tekmovanje. Na njih se pokaže, kdo najbolje skrbi za praktično oziroma operativno usposobljenost in je na tem področju tudi najbolj uigran.

Govestitelji letošnjih gasilskih sektorskih tekmovanj v mesecu juniju so bili: Tešanovci za sektor Martjanci, Bukovnica za sektor Bogojina ter Prosenjakovci za istoimenski sektor. Na tekmovanjih je nastopilo 26 društev z blizu 40 enotami. Tudi letos je namreč manjkala enota iz Noršinec, ki vnovič ni bila popolna.

Mladi so tekmovali v vaji z vedrovko in v prenosu vode, mladinci v vaji z ovirami in vezanju vozlov, člani v trodelnem napadu suhe izvedbe in v štafetnem teku.

V Tešanovcih je nastopilo 17 enot. Pri članih A so bili prepričljivo najboljši Sebeborci, na drugo mesto so se uvrstili Krnci in na tretje Martjanci. Sledijo: Andrejci 2, Tešanovci, Moravske Toplice, Mlajtinci, Ivanovci, Moravci, Andrejci 1 in Suhi Vrh. V ženski članski konkurenci je nastopila edino enota iz Suhega Vrha, pri članih B pa ekipa iz Moravskih Toplic. Najboljše pionirje imajo v Sebeborcih, Moravskih Toplicah, Tešanovcih in Martjancih.

Na Bukovnici so pri članih A tudi letos slavili Ivanci, sledijo Filovci, Bogojina, Vučja Gomila in Bukovnica; pri pionirjih so bili mladi iz Filovec boljši od vrstnikov iz Bogojine.

Zelo množična je bila udeležba tudi na sektorskem tekmovanju v Prosenjakovcih, saj je sodelovalo 15 enot iz 11 društev. V najbolj množični, članski A kategoriji, so bili zmagovalci gasilci iz Sela pred Prosenjakovci in Fokovci, sledijo: Središče, Motvarjevci, Lončarovci, Kančevci, Ivanjsevci, Berkovci, Čikečka vas in Ratkovci. V konkurenci članov B in članic je imelo predstavnika le PGD Selo, med mladinci pa PGD Lončarovci.

Na občinskem tekmovanju bodo lahko nastopile po tri najboljše enote v članski konkurenci, pri mladih pa omejitev za nastop ni.

Organizator letošnjega občinskega tekmovanja 31. avgusta bo PGD Sebeborci. Hkrati z občinskim tekmovanjem bo potekalo v vseh kategorijah tudi tekmovanje za Memorial Ludvika Železna.

PGD Sebeborci MERIJO ŠE VIŠE

Članska ekipa PGD Sebeborci se v športno-gasilski disciplini hitri trodelni napad suhe izvedbe in v štafetnem teku 8 x 50 m brez ovir uvršča med najboljše v državi. Enota, ki že peto leto tekmuje tudi v ligaškem tekmovanju Gasilske zveze Slovenije (GZS), pa ima velike ambicije tudi v prihodnje.

Sicer pa je ekipa v izvrstni formi. Na nedavnem ligaškem tekmovanju GZS v Slovenski Bistrici so med 30 ekipami iz celotne Slovenije osvojili 3. mesto s časom 37,4 sekunde in 54,3 sekunde v štafetnem teku (oboje brez napak). Najboljši pa so bili na jubilejnem tekmovanju za memorial Danijela Kreslina v Dolnji Bistrici. Načrtujejo, da se bodo letos v skupnem seštevku osmih tekem uvrstili vsaj med tri najboljše v slovenskem ligaškem tekmovanju, kar bi bil doslej njihov največji uspeh. Sicer pa se v končnem seštevku redno uvrščajo med deseterico najboljših, zadnja leta pa so pristali celo na 5. mestu.

Ekipo so v petih letih sestavljali: Aleš Škerlak, Andrej Gergorec, Andrej Sočič, Borut Andrejek, Damjan Dervarič, Danilo Škerlak, Drago Vagner, Iztok Lorbek, Janez Partelj, Srečko Lorbek, Štefan Dervarič, Tomaž Eržen, Vlado Dervarič, Zlatko Horvat in Zoran Veren.

Športna kinologija LIPIČ PONOVO SVETOVNI PRVAK

Daniel Lipič, član Športnega kinološkega društva (ŠKD) Goricko iz Sebeborec, se je na nedavnem svetovnem prvenstvu v sledenju po programu pes sledar FH v slovaškem kraju Vranovu vnovič osvojil naslov svetovnega prvaka, Slovenija pa je bila najboljša tudi v ekipni konkurenci.

Skupno je nastopilo 44 tekmovalcev iz 22 držav. Lipiču, ki je od začetka svoje tekmovalne poti član sebeborskega kinološkega društva, je to že drugi naslov, saj je postal svetovni prvak tudi pred tremi leti v Ljubljani.

Daniel Lipič se lahko pohvali tudi s kopico odličnih rezultatov v ekipni konkurenci. Na največjih tekmovanjih je namreč dosegel osvojil 2., 3. in 6. mesto.

Daniel Lipič (na sredini), svetovni prvak.

Sicer pa v društvu na svojem poligonu (na igrišču KMN Sebeborci) tudi letos izvajajo treninge v okviru šolanja psov. Ti potekajo vsako nedeljo od 9. ure naprej. (G. G.)

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE za obdobje od 17. avgusta do 21. septembra 2008, pripravlja TIC Moravske Toplice

Naziv in vrsta prireditve	Kratek opis prireditve	Kraj izvajanja	Datum prireditve	Organizator prireditve	Kdo daje informacije	Telefon, faks, e-mail
Vaske igre	Ekipe se bodo pomerile v 10 igrah, nagrajeni bodo zmagovalci v posameznih igrah in tri najboljše ekipe v skupnem seštevku.	Filovci – Športno-rekreacijski center	17. 8. 2008 ob 9. uri	KS Filovci v sodelovanju z domačimi društvi	Andrej Baligač Manica Barbarič	051 322 252 andrej.baligac@siol.net 041 681 535 manica.barbaric@siol.net
Razstava ročnih del	Članice društva predstavijo prtičke in druge tkanine s starinskimi našitki	Prosenjakovci – Vaško-gasilski dom	24. 8. 2008 od 13. do 18. ure	KTD »Ady Endre« Prosenjakovci	Denis Malačič	051 670 324
Ivanocyjev pohod	Spoznavanje vasi Ivanovci in okolice s poudarkom na kulturni zgodovini kraja	Ivanovci z okolico	30. 8. 2008 ob 10. uri	TKŠD Ivanovci	Angela Novak	041 747 344 02/554 17 00

V koledarju ne navajamo prireditve v okviru 12. praznika Občine Moravske Toplice in XX. Košičevih dnevov, saj jih obširno predstavljamo na straneh 4–6 in 7–9.

3. državno prvenstvo v ročni košnji TUDI TOKRAT IZJEMEN USPEH

Tudi letos smo se Prekmurci – večina tekmovalcev je iz naše občine – udeležili državnega prvenstva, ki je bilo v Presiki pri Medvodah v začetku julija, in dosegli izjemen uspeh: prvo mesto v ženski in drugo mesto v moški konkurenci.

Med ženskami je Marija Puhani iz Čikečke vasi krepko pometla z vso konkurenco, saj je s štiridesetimi sekundami naskoka in najboljše kvaliteto košnje premočno osvojila prvo mesto. Lanska državna prvakinja Gizela Cifer iz Sela je osvojila tretje mesto.

V moški konkurenci je izjemen uspeh dosegel Koloman Kozic iz Ivanjševca. Osvojil je drugo mesto, čeprav je imel daleč najboljši čas, vendar si je nabral nekaj več kazenskih točk od zmagovalca Janeza Vívoda s Koroške.

Želimo in upamo, da bomo naslednje leto pripravili eno od tekem za državno prvenstvo v Selu, lepi rezultati naših tekmovalcev pa veliko obetajo tudi za nastop na evropskem prvenstvu, ki bo prihodnje leto na Bavarskem.

Oskar Makari

NK Čarda Martjanci VPIS V PROGRAME

Kot vsako leto smo pri nogometnem klubu NK ČARDA Martjanci tudi letos pripravili vpis v različne selekcije mlajših kategorij. Izvajali bomo programe za otroke vseh starosti:

Mladinci (U-18), kjer vključujemo letnike 1990–1994

Starejši dečki (U-14), letniki 1994–1996

Mlajši dečki (U-12), letniki 1996–1998

Cicibani (U-10), letniki 1998–2000

Cicibani (U-8), letniki 2000–2002

Cicibani (U-6), kjer sodelujejo letniki 2002–2003

Pridružite se vadbi na odlično pripravljenih igriščih v Martjancih, kjer imate priložnost osvojiti nove nogometne veščine ter spoznati vse skrivnosti najpomembnejše postranske zadeve na svetu. Vadbe potekajo od konca julija naprej, vsak ponedeljek in četrtek ob 18. uri.

Za vprašanja in dodatne informacije smo vam na voljo po telefonu **051 308 114 – Goran** ali e-mailu: nkcarda@hotmail.com.

TRETI »ŠINJOROV« TURNIR V GOLFU – Na igrišču za golf Livada v Moravskih Toplicah je konec tedna potekal tretji tradicionalni odprti turnir za pokal Gostišča Sinjor. Pomerilo se je rekordno število tekmovalcev, 72, iz Slovenije, Hrvaške, Italije, Avstrije in Nemčije. Prvi mesti (brutto) sta zasedla Vanja Bransberger in Ljubomir Kološa, glavna nagrada, avto clio, za zadetek s prvim udarcem na luknji štev. 4 (razdalja 160 m) ni bila podeljena. (L. S.)

Bojan Malaič, nogometni trener NOGOMET JE ZELO POŠTENNA IGRA

Članska ekipa Nogometnega kluba Čarda Martjanci pod taktirko Bojana Malaiča, trenerja s profesionalno licenco, se je z osvojitvijo prvega mesta v PNL uvrstila v tretjeligaški rang tekmovanja. Bojan je pri Čardi že dolgo vrsto let, od leta 1982, ko se je ekipi pridružil kot igralec; v letih 1993–1997 jo je kot trener iz 2. Pomurske lige popeljal do tretje državne lige. Vmes se je s trenerskim delom poskusil tudi pri NK Mura, v ženskem klubu Pomurje, kot pomočnik in glavni trener NK Nafta v prvi slovenski ligi. »Nogomet je zelo poštena igra, z njim je zasvojenih zelo veliko ljudi, a se v njegovi bližini marsikdaj znajdejo razno razni ljudje, ki si stvari drugače zamisljajo, mislijo, da se mora vse zgoditi po njihovi predstavi ali celo uveljavljajo nekakšne svoje interese,« pravi prekaljeni trener, ko poudarja vzgojno vlogo športa za mlade: v športu spoznajo marsikaj – red, disciplino, vrednost druženja in prijateljstva, delovne navade, delo v kolektivu, delovno okolje ... »Spoznavajo tudi, da si je potrebno uspehe izboriti, le malo jim je podarjenega, s prizadevnostjo in vztrajnostjo pa – ob talentu – lahko uresničijo nekatere osebne ambicije.« Hudo je, pravi, ko jih narekujejo nekritični starši, ki svojega otroka oblečejo v najnovejši modni dres in v njem že vidijo pomembno nogometno zvezdo.

Pred mesecem in pol se je končalo evropsko nogometno prvenstvo. Je zmaga Španije zate presenečenje? Trener Bojan Prašnikar je v pogovoru za Mladino napovedal prav to, zmago Špancev.

Španci so na evropskem prvenstvu pokazali širino in dejansko unovčili svojo kvaliteto; že dalj časa imajo odlične igralce, mogoče selekcija ni bila prava, kaj jaz vem. Zdaj so prvenstvo suvereno pripeljali do konca. Bilo več odličnih ekip, presenetili so Rusi, ki niso veljali za favorite. Tudi poznal jih ni nihče. Trener Hiddigs je iz malo znanih moštev (z izjemo pokalnega zmagovalca Zenita) potegnil najboljše igralce, sestavil pravo ekipo, ki je zmogla uspehe do določene mere. Španci, ki so jih dvakrat visoko premagali, so pokazali kontinuiteto, Rusi so pregoreli. Tu so bili še Nizozemci s svoji marljivostjo, nepopustljivostjo, Francozi, kjer se je pred leti vse preveč stvari koncentriralo okrog Zidana, a zdaj izgubljajo prepoznavnost, vedno nepredvidljivi Italijani ...

Bojan Malaič, trener in vnet zagovornik vrednot v nogometu.

Po čem si bo vredno zapomniti to prvenstvo? Bolj kot na ekipe in igralce mislim na značilnosti nogometne igre.

Pokazalo se je, da ni ekipe, ki lahko zmaguje samo z igralci zvenecih imen, naj so ti še tako kvalitetni. Delovali so ali iztrošeno ali so bili »prečitani«. Uveljavili so se igralci, kot sta Torres in Villa, ki v klubih niso najpomembnejši igralci, niso razstavniki eksponati klubov, niti najboljše plačani, čeprav so zelo pomembni igralci; zdaj so dobili neverjetno širino.

Katere so sploh poteze sodobne nogometne igre?

To so disciplina, tehnična dovršenost, odnos, pripravljenost ... Pokazala se je še ena dimenzija: praktično ni igralca, ki bi odtekel manj kot 10 tisoč metrov med tekmo, ampak od tega skoraj 70 % tega v sprintu, z maksimalno hitrostjo, kjer je tudi veliko dela z žogo. To pa so že številke, ki začnejo skrbeti, ker ne veš, kje se to konča. Igralec v štirih tekmah odteče velik maraton, 70 % proge v visokem ritmu, praktično sprinterski maraton. Pred desetimi leti so igralci pretekli skoraj pol manj, morda polovico v sprintu.

Kako skušaš te prvine uveljaviti pri svojem trenerskem delu?

Trend je: ekipi je potrebno zagotoviti hitrost. Ko zagotavljaš hitrost, se premo sorazmerno pojavljajo težave, ker to niso igralci, ki bi v tako visokem ritmu, pri takem gibanju obvladali žogo.

Največja težava, kolikor opažam, je v tem, da trenerji v tekmovanju skušajo maksimalno iztisniti iz igralcev, nimajo pa potrpljenja, da bi igralce navadili na delo, zanemarijo možnost, da igralca pripeljejo na višji nivo.

Dolga leta si povezan s NK Čardo, najprej kot igralec, potem kot uspešen trener. Vmes si poskusil tudi druge, pri Muri in pri Nafti, najprej kot pomočnik trenerja, potem kot prvi trener. Se ti je »Naftina avantura« splačala, ti je dala kakšna bistvena spoznanja?

To je zanimiva izkušnja, čeprav je ostal grenak priokus. Spoznal sem stvari, za katere sem se bal, da so takšne, pa sem si vseeno delal iluzije, da ne morejo biti. Slovenski prostor je majhen, recimo, da je 200 trenerjev in deset klubov v prvi ligi. Med temi volkovi gotovo ni enostavno in moral bi uporabiti druge prijeme, ki so mi kot človeku tuji, ker to ni več nogomet, stroka. Upal sem, da bom preživel, ampak vidim, da se enostavno ne da.

Brez nogometa enostavno ne morem, vrnil sem se k Čardi. Tu gre za obojestransko ljubezen. Meni je Čarda veliko dala in jaz sem vložil ogromno energije in vsega, kar spada zraven. Dogovorili smo se za sodelovanje brez nekakšnih dokončnih ciljev. Zgodilo se je, kar se je zgodilo, po petih letih smo osvojili prvo mesto v pomurski ligi in se uvrstili v tretjo slovensko ligo.

Čardino ekipo gradiš na domačih fantih. Je to rezultat široko zastavljenega dela z najmlajšimi že v preteklosti?

Od leta 2003, ko smo bili prvič v tretji ligi, je ostalo šest, sedem igralcev, ki so bili takrat zelo mladi, ampak so imeli pomembno vlogo. Ti fantje so zdaj stari 23, 24 let, kontinuirano so igrali in so zdaj nosilci igre; njim smo spet dodali štiri mlade igralce, od katerih trije že zdaj igrajo. Lani se nam je dogajalo, da smo zaradi kartonov ali poškodb štiri ali pet tekem igrali brez sedmih ali osmih igralcev, vendar smo sestavili ekipo, ki je vzdržala, zmagala; to je naša dejanska moč – vsi bi radi bili zraven. Čarda je odprt klub, vsak ima možnost, vendar jo mora izkoristiti, se dokazati. Zdaj smo dobili štiri nove igralce, da moštvo osvežimo in ustvarimo konkurenco. V ekipi mora biti konkurenca.

Kakšni so realni cilji, realne možnosti NK Čarda v tretji slovenski ligi?

Če me sprašuješ o uvrstitvi – to je zmeraj težko in nevhvaležno napovedati. Finančne obremenitve so večje, potovanj je več, večji so stroški, vendar so pomembnejše druge stvari: noben igralec ni odšel iz kluba.

Moja želja, da bi igrali dober nogomet, uživali, zmagovali. Moramo pa ostati realni. Najprej moramo zagotoviti možnosti za mirno tekmovanje, brez vseh napetosti. Igramo prijateljske tekme, s katerimi dobivamo podatke o tem, kje smo v primerjavi z drugimi klubi. Računamo, da bi Čarda lahko bila stabilen tretjeligaš, želim, da bi prihajali mladi. Na tem ogromno delamo, tu je tabor, na njem zelo dobro delajo z najmlajšimi. Temelji so tako široko postavljeni in ni mogoče, da bi se sistem kar tako zrušil.

Veliko uspeha ti želim. Tebi in vsem zanesenjakom v Čardi.

V ZNAMENJU PRESEGANJA LASTNIH ZMOGLJIVOSTI OB ŽE TAKO VISOKO ZASTAVLJENIH CILJIH

Ne vem točno, ob katerem prazniku občine sem izrekel misel, da imam občutek, kot da smo v avionu in letimo vse višje in višje. S to primerjavo sem poskušal predstaviti takratni utrip dogajanja v naši občini. Nekateri so stavek komentirali po znanem slovenskem pregovoru »Kdor visoko leta, nizko pade«, sam pa sem dodal, da je lahko tak pregovor razumljen tudi precej drugače: »Kdor visoko leta ima lep razgled ...«

Za letošnji let »našega aviona« lahko iz te perspektive zapišem, da je skoraj previsok in prelep, da bi bilo vse res in da bi bilo možno še kaj dodati, razen seveda skrbi, ki jih ob tako napetih programih že vsi skupaj zelo težko obvladujemo. Naj s fotografijami, posnetimi v zadnjih dneh julija in na začetku avgusta, ponazorimo, kaj vse se pravzaprav v naši občini dogaja v tem času na pre mnogih gradbiščih.

Franc Cipot, župan

OAZA ZDRAVJA – V Tešanovcih raste sedež podjetja in projekta.

TEŠANOVCI-MLAJTINCI – Cesta dobiva končno podobo.

VRTEC MARTJANCI – Prizidek za novo skupino otrok.

DOŠ PROSENIJKOVCI – Šola dobiva novo streho in prostore.

FOTO: Arhiv DOŠ

ZAVETIŠČE ZA ŽIVALI – Štirinožci dobijo zatočišče in dom.

RIMSKA ČARDA – Že kmalu gradbeno mravljišče za zdravilišče?

Selančani na Banjskih dnevih TRADICIONALNO SODELOVANJE

Že tretje leto zapored smo se člani in prijatelji Pevskega društva Selo udeležili tradicionalnih Banjskih dnevov. S tamkajšnjim turističnim društvom smo že skoraj pobrateni. Tudi letos smo imeli kaj videti in pokazati.

Sodelovali smo v povorki, naša humoriistična skupina Nemaki je izvedla skeč, ki je dodobra nasmejal več kot tritisočglavo množico, mladi so sodelovali v igrah in osvojili drugo mesto, prav tako smo sodelovali na tekmovanju v košnji, ki poteka v parih; Marija Puhan in Zlatko Balajc sta osvojila tretje mesto. V Banjsicah so kosili tudi nekateri politiki, med drugimi Prekmurec Mirko Bulc, novogoriški župan. Gregorju Golobiču, prvaku stranke Zares, je celo grabila naša Sonja: Golobiča smo povabili na tekmovanje v Selu prihodnje leto in je povabilo z veseljem sprejel.

Sodelovanje med Banjsicami in Selom bomo še okrepili, saj Primorci že več let prihajajo k nam na ličkanje koruze, torej se bomo srečali že 20. septembra.

Oskar Makari

FOTO: OSKAR MAKARI

Bogojina OGRAČEK TUDI FORMALNO ODPRT

V Lipnici smo že pisali o projektu *Bogojinski ogravec*, ki na enem mestu, na vaški parceli nad pokopališčem, združuje zeliščni vrt in sadovnjak starih sort jabolk. Ta zanimivi in poučni prostor, ki ga 15 domačinov že dobro leto in pol neguje in v njem goji številne različne rastline, pravzaprav pomeni nadaljevanje v kraju zelo uspešnega projekta *Živimo zdravo ZZV Murska Sobota*. Konec junija so zeliščni vrt in sadovnjak tudi uradno predali svojemu namenu, župnik dr. Stanislav Zver pa je vrt, ki posvetno pomeni raj in svetišče, v njem pa sta se na začetku biblične zgodbe srečala stvarnik in človek, tudi blagoslovil.

Kot je uvodoma dejal Jože Puhan, predsednik turističnega društva, člani tega društva postavljajo vedno nove in nove mejnike. Lani so zgradili pečnico in prikazali delo z lanom, letos so do slavnostnega odprtja donegovali tudi ogravec.

Leopold Kočar, idejni vodja projekta zeliščnega vrta, se spominja, da so prve informacije o zdravilnih zeliščih dobili pri predavanjih *Živimo zdravo*, potem pa so si ogledali podoben vrt v Lipovcih. Kmalu se je tudi v Bogojini formirala skupina kakšnih 15 ljudi, ki v sezoni vsak torek prihaja v ogravec in ga ureja. Najstarejša med njimi je 80-letna Marija Ivanič, najmlajša pa sta prvošolca Dolores in Aleksander.

Kočar je natančno razčlenil tudi vsebino vrta, ki ima z oblikovanimi podolgovatimi gredicami podobo sončnih žarkov. Na južni strani v majhnem obsegu, le po nekaj sadik, rastejo zdravile in okrasne rastline, dišavnice, domala vse vrste zelenjave in rože, ogledati in spoznati pa je mogoče tudi grmičke za živo mejo, grmovnice ... Na severu so zasadili lipo kot simbol slovenstva, na vzhodni strani pa odlično uspeva 20 sadik 12 različnih starih sort jablan. Prvi in edini namen vrta je poučen, saj vanj vse pogosteje zahajajo tudi malčki iz

vrta ter osnovnošolci, ki bodo prav tako dobili svoje gredice. Po zagotovilih Leopolda Kočarja, dobitnika zahvalne listine TD Bogojina, si je v vrtu mogoče ogledati tudi oljko, lovor, lan in desetine drugih rastlin.

FOTO: GEZA GRABAR

V drugi fazi naj bi vrt dobil informacijsko zloženko v besedi in sliki, postavili pa naj bi tudi brunarico z lesenim plotom in lončeno posodo na njej. Obljubo v tej smeri je tudi ob tej priložnosti ponovil župan Franc Cipot, ki je pohvalil uresničitev te poučne in nevsakdanje ideje, ki jo bodo lahko uspešno vključili v redno turistično ponudbo kraja.

Ob simboličnem odprtju krajevnega *ograceka* so pripravili v Bogojini veličastno kulturno prireditev z nastopom mešanega pevskega zbora, kvarteta ljudskih pevcev in učencev osnovne šole. Za družabni del prireditve so s pogostitvijo domačih dobrot poskrbele gospodinje. (G. G.)

FOTOGRAFIJA MESECA – JUNIJ 2008

Dejan Jauk: ZELENKO POLJE

FOTOGRAFIJA

MESECA JULIJ 2008

Tadej Pušnik
ZVONIK

LIPNICA – glasilo Občine Moravske Toplice • izdajateljski svet: Andrej Baligač, Matjaž Cerovšek, Marjanca Granfol, Vida Šavel (predsednica), Slavko Škerlak, Tibor Vörös ml., Tibor Vörös st. • ureja: uredniški odbor v sestavi: Geza Grabar, Ella Tomšič Pivar (urednica prispevkov v madžarščini), Ludvik Sočič (odgovorni urednik) • administrativna opravila: Marjanca Granfol • prelom in fotoliti: Atelje za črko in sliko • tisk: S-tisk d.o.o., Beltinci – avgust 2008 • naklada: 2.500 izvodov • Lipnica ni naprodaj – vsako gospodinjstvo v občini jo dobi brezplačno, drugi zainteresirani pa na sedežu Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice – telefon: 02/538 15 00 – faks: 02/538 15 02, E-mail: obcina@moravske-toplice.si – internet: www.moravske-toplice.si